

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA
POMOCY RODZINIE
W SUWAŁKACH ZA ROK 2018
ORAZ PRZEDSTAWIENIE
POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY
SPOŁECZNEJ I PIECZY
ZASTĘPCZEJ
NA ROK 2019**

Suwałki, 14 lutego 2019 r.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE W SUWAŁKACH ZA 2018 ROK

Zakres odpowiedzialności i działania Ośrodka wynika z przepisów ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o zasiłku dla opiekuna, ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawy o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawy – Prawo energetyczne, ustawy – Prawo o ruchu drogowym, ustawy o dodatkach mieszkaniowych oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” i innych ustaw oraz programów rządowych i samorządowych.

Jako bezpośredni realizator pomocy społecznej w Mieście Suwałki według stanu na 31 grudnia 2018 r. Ośrodek zatrudniał 184 osoby, w tym:

- 1) 71 osób finansowanych w ramach dotacji celowej Wojewody Podlaskiego,
- 2) 113 osób finansowanych z budżetu samorządowego.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w okresie sprawozdawczym realizował głównie zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także wyżej wymienionych ustaw, w szczególności:

1. Należące do właściwości powiatu, w szczególności poprzez:
 - 1) pełnienie funkcji organizatora pieczy zastępczej, w tym wsparcie koordynatora;
 - 2) wsparcie i wypłata należnych świadczeń rodzinom zastępczym;
 - 3) kierowanie dzieci do placówek opiekuńczo - wychowawczych;
 - 4) pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu miasta umieszczonych w pieczy zastępczej;
 - 5) pomoc pieniężną i w naturze usamodzielnianym wychowankom opuszczającym zastępcze formy opieki i placówki resocjalizacyjne;
 - 6) prowadzenie mieszkań chronionych;
 - 7) wypłatę wynagrodzeń zawodowym rodzinom zastępczym oraz kosztów utrzymania mieszkań;
 - 8) umieszczanie w Domu Pomocy Społecznej „Kalina”;
 - 9) rehabilitację społeczną (środki PFRON).
2. Z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat:
 - 1) obsługa Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności;
3. Na szczeblu gminy z zakresu zadań zleconych:
 - 1) specjalistyczne usługi opiekuńcze;
 - 2) ustalanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej osób nieubezpieczonych;
 - 3) prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób z zaburzeniami psychicznymi;
 - 4) świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne;

- 5) fundusz alimentacyjny oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych;
- 6) zasiłek dla opiekuna;
- 7) świadczenia wychowawcze;
4. Z zakresu zadań własnych gminy:
 - 1) zasiłki stałe;
 - 2) zasiłki i pomoc w naturze;
 - 3) gorące posiłki, w tym dożywianie dzieci i młodzieży - realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”;
 - 4) usługi opiekuńcze;
 - 5) schronienie (opłata za pobyt w schroniskach dla bezdomnych);
 - 6) sprawienie pogrzebu;
 - 7) pomoc instytucjonalna;
 - 8) wsparcie rodzin pomocą asystenta;
 - 9) pomoc z zakresu interwencji kryzysowej (hostel);
 - 10) przewóz osób niepełnosprawnych;
 - 11) kierowanie do Domu Dziennego Pobytu „Kalinka” i ustalanie odpłatności za pobyt.
5. Inne działania Ośrodka:
 - 1) składki na ubezpieczenie zdrowotne uprawnionych świadczeniobiorców;
 - 2) wypłata świadczeń dla posiadaczy Karty Polaka;
 - 3) realizacja Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”;
 - 4) realizacja rządowego programu „Dobry start”;
 - 5) realizacja programu „Aktywny Samorząd”;
 - 6) realizacja Programu Aktywizacji i Integracji (PAI);
 - 7) ustalanie uprawnień i wypłata dodatków energetycznych;
 - 8) ustalanie uprawnień i wypłata dodatków mieszkaniowych;
 - 9) udział w realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD);
 - 10) organizacja prac społecznie - użytecznych;
 - 11) pomoc dla kombatantów;
 - 12) udział w Programie „Nie bądźmy obojętni”;
 - 13) akcje społeczne.
6. Działalność związana z merytoryczną obsługą zadań oraz utrzymaniem infrastruktury MOPR - rozdział 85219 Ośrodki pomocy społecznej - w 2018 r. wydatkowano 5.644.873,25 zł, w tym 43.881 zł z PFRON, 35,82 zł - 1,5% obsługa zadania zleconego gminie – wypłata wynagrodzeń za sprawowanie opieki.

I. POMOC ŚRODOWISKOWA

Świadczenia w ramach pomocy społecznej obejmują realizację zadań zleconych i własnych gminy/ powiatu oraz zadań objętych programami rządowymi.

Adresatami działań pomocy społecznej są osoby i rodziny z grup szczególnego ryzyka. Pomoc społeczna ma nie tylko wspierać rodzinę, ale także reagować na nowe sytuacje, w których się ona znalazła.

Celem pomocy społecznej jest:

- 1) zaspokajanie uzasadnionych potrzeb życiowych osób i rodzin;
- 2) umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka;
- 3) doprowadzanie w miarę możliwości do życiowego usamodzielniania się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Praca Ośrodka ukierunkowana jest w szczególności na:

- 1) pomoc finansową;
- 2) pomoc rzeczową;
- 3) pomoc instytucjonalną;
- 4) pomoc w formie usług opiekuńczych;
- 5) poradnictwo specjalistyczne;
- 6) pracę socjalną polegającą na aktywizowaniu i wzmacnianiu zdolności do wypełniania ról społecznych i zawodowych z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach zatrudniał 37 pracowników socjalnych do realizacji zadań gminy/powiatu. Statystycznie na jednego pracownika przypada ok.1865 mieszkańców. Miasto podzielone jest na 20 rejonów opiekuńczych.

W 2018 roku do Ośrodka wpłynęło 5.543 wnioski (*spadek o 129*) o udzielenie pomocy w formie zasiłków stałych, gorących posiłków, zasiłków okresowych, zasiłków celowych, pomocy rzeczowej, usług opiekuńczych, umieszczenia w domu pomocy społecznej, skierowania do ośrodków wsparcia.

Bezpośrednio świadczeniami pomocy objęto 1.828 (*spadek o 38*) środowisk rodzinnych liczących 3.768 osób (*spadek o 203*). W 456 przypadkach (*wzrost o 50 środowisk*) były to środowiska wymagające interwencji socjalnej, które po raz pierwszy zwróciły się o wsparcie z pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni, załatwiając sprawy podopiecznych w środowisku, przeprowadzili 6736 rodzinnych wywiadów środowiskowych (*wzrost o 74*) w celu:

- ustalenia uprawnień do świadczeń z pomocy społecznej,
- ustalenia uprawnień do specjalnych zasiłków opiekuńczych,
- weryfikacji specjalnych zasiłków opiekuńczych, świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków dla opiekuna oraz świadczeń rodzinnych,
- ustalenia możliwości pomocowych oraz opłat za świadczenia i pobyt w instytucjonalnych formach pomocy ze strony najbliższych członków rodziny,
- na potrzeby innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Najczęstsze powody udzielania pomocy w latach 2017 -2018 to:

l.p.	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin w latach	
		2017	2018
1.	ubóstwo	1.149	1.025
2.	bezrobocie	743	608
3.	niepełnosprawność	1.062	996
4.	długotrwała choroba	880	874
5.	bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	458	411
6.	potrzeba ochrony macierzyństwa	96	74
7.	alkoholizm i narkomania	176	176
8.	Bezdomność - liczba osób	110	102
9.	przemoc w rodzinie i pomoc interwencyjna	10	7
10.	trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	39	52
11.	zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe	2	3

Znaczącą formą pomocy jest praca socjalna, którą objęto 1.183 środowisk rodzinnych (*spadek o 239 środowisk*). Praca socjalna kierowana jest przede wszystkim do osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym o niskim poziomie wykształcenia, bezrobotnych, z niewydolnością opiekuńczo – wychowawczą i trudnościami w pełnieniu ról społecznych.

Praca socjalna, o której mowa w art. 45 ustawy o pomocy społecznej może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, który zastosowano w odniesieniu do 228 rodzin (*wzrost o 94*):

- 1) kontraktów typu „A” – sporządzono 128 w celu rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej, z tego:
 - 24 kontrakty z rodzinami objętymi asystentem rodziny,
 - 13 kontraktów z osobami bezdomnymi kierowanymi do schronisk,
 - 91 kontraktów w celu poprawy sytuacji życiowej(np. ustalenie stopnia niepełnosprawności, złożenie wniosku o alimenty, uzyskanie świadczeń rodzinnych itp.);
- 2) kontraktów typu „B” – zawarto ze 100 osobami będącymi w szczególnej sytuacji na rynku pracy, o których mowa w art. 49 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U z 2018 r. poz.1265 ze zm.), z tego:
 - 68 kontraktów z osobami skierowanymi do realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego w CIS,
 - 10 z uczestnikami skierowanymi do realizacji Programu Aktywizacji i Integracji,
 - 22 z osobami skierowanymi do wykonywania prac społecznie użytecznych.

Pomoc w postaci pracy socjalnej mającej na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi polegała, w szczególności na:

- 1) wspieraniu aktywnej integracji i zdolności do pełnienia ról społecznych i zawodowych przy wykorzystaniu instrumentów aktywizacji społecznej zawodowej, zdrowotnej i edukacyjnej;
- 2) umożliwianiu dostępu do poradnictwa specjalistycznego, usług, terapii, itp.;
- 3) pomocy w uzyskiwaniu uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia

społecznego;

- 4) poradnictwie w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i sprawach życiowych, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych;
- 5) działaniach na rzecz poprawy funkcjonowania rodziny, w tym systematyczną pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie, wsparcie w rozwiązywaniu problemów przemocy, uzależnień itp.;
- 6) motywowanie do podejmowania działań w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej z zastosowaniem kontraktu socjalnego lub programu wychodzenia z bezdomności;
- 7) w celu poprawy sytuacji dzieci w rodzinach wytaczano powództwa alimentacyjne oraz kierowano sprawy do organów ścigania o przestępstwa z art. 209 kk – 26 wniosków, z tego w 1 przypadku wszczęto postępowanie, w 14 przypadkach odmowa wszczęcia, w 10 postępowanie w toku i w 1 umorzono.

Realizując zadania związane z pracą socjalną, pracownicy Ośrodka systematycznie współdziałali z innymi jednostkami pomocy społecznej, służbą zdrowia, sądami, policją, szkołami, organizacjami pozarządowymi, parafiami oraz uczestniczyli w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy.

W wyniku podejmowanych działań w ramach pracy socjalnej 167 rodzin usamodzielniało się, z tego: 70 podjęło zatrudnienie, 7 wyemigrowało, 90 uzyskało świadczenia z innych systemów zabezpieczenia społecznego. 45 osób odstąpiło od realizacji kontraktów socjalnych w związku z czym zostali pobawieni świadczeń z pomocy społecznej.

W 2018 r. z zakresu pomocy społecznej Ośrodek realizował następujące zadania:

Zadania zlecone gminy

1. **specjalistyczne usługi opiekuńcze**, którymi objęto 35 osób (*spadek o 3*) z zaburzeniami psychicznymi, a koszt usług świadczonych przez 7 opiekunek specjalistycznych wyniósł 268.376,19 zł (*rozdział 85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze* . Odpłatność z tego tytułu wyniosła 26.100 zł;
2. w trybie decyzji administracyjnej nadano 112 osobom (*wzrost o 11*) **uprawnienia do świadczeń opieki zdrowotnej** finansowanych ze środków publicznych – wydatkowano kwotę 8.580 zł (*rozdział 85195*);
3. prowadzenie i utrzymanie **Środowiskowego Domu Samopomocy** - od grudnia 2005 r. funkcjonuje w strukturze organizacyjnej Ośrodka Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi. Zadaniem Domu jest zapewnienie oparcia społecznego pozwalającego uczestnikom na zaspokojenie ich podstawowych potrzeb życiowych, usamodzielnianie i integrację ze środowiskiem rozumianą jako przywracanie możliwości pełnienia ról społecznych. Od lipca 2006 r. zwiększono liczbę uczestników do 35. W 2018 r. z usług domu skorzystało 41 osób (*o 11 mniej*), w tym 1 osoba z niepełnosprawnością sprzężoną. Zajęcia z uczestnikami prowadzono w 7 pracowniach terapeutycznych: muzycznej, techniczno - plastycznej, terapii ruchowej, komputerowej, życia codziennego, rękodzieła i ceramicznej. Prowadzono poradnictwo psychologiczne, obejmujące ocenę stanu psychicznego, terapię indywidualną i grupową, treningi zachowań, psychoedukację rodzin oraz świadczone prace socjalną. Zapewniana była także opieka pielęgnarska obejmująca pierwszą pomoc

przedlekarską, edukację zdrowotną, współpracę z lekarzami i rodzinami uczestników, zabiegi higieniczno-medyczne i fizykalne. Uczestnikom zapewniano pomoc w dotarciu do placówek służby zdrowia. Zajęcia dydaktyczne i reedukacyjne prowadzone były przez pedagoga. Jednej osobie niezdolnej do samodzielnej egzystencji świadczone usługi opiekuńcze m.in. karmienie, pojenie, czynności higieniczno-sanitarne, itp. Wszystkie podejmowane działania miały na celu uruchomienie procesu zmian, poprawę stanu psychicznego i fizycznego, poprawę funkcjonowania w codziennym życiu, jak również nabywanie umiejętności radzenia sobie z chorobą. U wszystkich uczestników nastąpiła poprawa funkcjonowania społecznego i zaradności życiowej. Zespół wspierająco - aktywizujący odbył 12 posiedzeń, na których opracowywano, oceniano i modyfikowano indywidualne plany działań.

Integracja ze środowiskiem lokalnym odbywała się poprzez organizację wielu cyklicznych spotkań okolicznościowych m.in.:

- obchodów XVI edycji Podlaskich Dni Rodziny. W zorganizowanym festynie rodzinnym uczestniczyło ponad 221 osób chorych, niepełnosprawnych, a także członków ich rodzin oraz 60 dzieci z rodzin zastępczych,
- zorganizowano III Przegląd Pieśni Religijnych „Królowej Anielskiej Śpiewajmy...”, w kościele p.w. Błogosławionej Anieli Salawy w Suwałkach. W przeglądzie wzięli udział uczestnicy z 12 ośrodków wsparcia,
- odbył się XI Regionalny Bal Andrzejkowy Osób Niepełnosprawnych „Czary mary – zmieniamy świat na weselszy” o charakterze ponadregionalnym z udziałem uczestników innych ośrodków, ich rodzin i najbliższych z Województwa Podlaskiego i Warmińsko-Mazurskiego, a także władz miasta i lokalnych organizacji. W balu uczestniczyło 551 osób z 23 ośrodków.

Łącznie wydatkowano kwotę **633.177,99 zł** z dotacji wojewody (*rozdział 85203 – ośrodki wsparcia*).

Reasumując, na realizację zadań zleconych z zakresu środowiskowej pomocy społecznej wydatkowano łącznie w 2018 roku kwotę **910.134,18 zł**, w tym na:

- 1) specjalistyczne usługi opiekuńcze – 268.376,19 zł (*spadek o 38.117,76 zł*);
- 2) koszty wydania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – 8.580 zł;
- 3) prowadzenie i utrzymanie Środowiskowego Domu Samopomocy – 633.177,99 zł.

Zadania własne gminy - świadczenia obligatoryjne

- 1. Zasilki stałe** – przyznano 508 osobom (*wzrost o 17 osób*) – 4.678 świadczeń na kwotę 2.230.000 zł (*spadek o 100.372,48 zł - rozdział 85216*).
- 2. Zasilki okresowe** - przyznano 476 rodzinom (*spadek o 44*) – 1.938 świadczeń na kwotę 646.021,56 zł, (*spadek o 143.433,96 zł*), z tego dofinansowanie do zadań własnych gminy z budżetu wojewody stanowiło kwotę 640.000 zł), w tym:
 - 1) 281 rodzinom - z powodu bezrobocia – 480.103,56 zł;
 - 2) 54 rodzinom - z powodu długotrwałej choroby – 34.005 zł;
 - 3) 60 rodzinom - z powodu niepełnosprawności – 64.184 zł;
 - 4) 85 rodzinom – z innych powodów – 67.729 zł.

3. W ramach **Programu wspierania finansowego gmin „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”** – pomocy udzielono **2.053 osobom** (*spadek o 162*) na kwotę **1.600.000 zł**, (*rozdział 85230*)

- z budżetu wojewody - 1.360.000 zł (*spadek o 80.000 zł*),
- z budżetu samorządowego – 340.000 zł (*spadek o 20.000 zł*).

Udzielona pomoc obejmuje następujące formy:

- 1) **gorące posiłki** – wydawane w szkołach, przedszkolach i 6 punktach miasta - przyznano 940 osobom (*spadek o 315*) na kwotę 534.710,45 zł, w tym:
 - a) 208 dzieciom w wieku przedszkolnym na kwotę 32.998 zł,
 - b) 505 uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej na kwotę 285.515,70 zł,
 - c) 149 osobom dorosłym chorym, niepełnosprawnym na kwotę 207.614,45 zł,
 - d) 78 uczniów objęto dożywianiem na podstawie decyzji dyrektorów szkół na kwotę 8.582,30 zł;
 - 2) **dowóz posiłków** do miejsc zamieszkania 35 osób chorych, starszych i niepełnosprawnych, koszt dowozu wyniósł 18.500 zł – 6.607 świadczeń (*wzrost o 62*);
 - 3) **zasilki celowe** na zakup posiłku lub żywności przyznano 1.470 osobom w rodzinach na kwotę 1.038.005,78 zł;
 - 4) **świadczenia rzeczowe** - udzielono 9 rodzinom, ich koszt wyniósł 8.783,77 zł.
4. **Pokrywanie kosztów schronienia** za bezdomnych mieszkańców Suwałk przebywających w ośrodkach wsparcia na terenie innych miast i gmin – **30.617,79 zł** (*rozdział 85203*) (9 osób – 1252 świadczenia). Dochody z tytułu odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia wyniosły **11.199,80 zł**.

Bezdomność jest zjawiskiem wieloaspektowym obejmującym sferę społeczną, psychiczną i ekonomiczną. W grupie bezdomnych odnotowano 102 osoby (*spadek o 8*), w tym 7 kobiet. Zjawisko bezdomności stanowi 5,6 % w odniesieniu do ogólnej liczby środowisk objętych pomocą (1.828 rodzin). W ciągłym zainteresowaniu Ośrodka pozostaje 27 osób bezdomnych (*spadek o 18*),. Rozmiar zjawiska jest marginalny niemniej jednak skutki finansowe są dotkliwe i dość skomplikowane organizacyjnie.

Spośród 102 osób bezdomnych, które w 2018 r. zwróciły się o pomoc, 90 osób (*o 4 mniej*) to mieszkańcy Suwałk.

W wyniku prowadzonej pracy socjalnej w 2018 r. ukierunkowanej na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej, z zastosowaniem m.in. kontraktu socjalnego, indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego uzyskano następujące efekty:

- 3 osoby zmotywowano do udziału w CIS,
- 1 osobę skierowano do środowiskowego domu samopomocy,
- 22 osoby zmotywowano do podejmowania prac dorywczych, zwłaszcza w sezonie letnim,
- 2 osoby znalazły stałe zatrudnienie,
- 3 osoby odbyły terapię odwykową stacjonarną,
- 20 osób złożyło wnioski o przydział lokalu, 2 osoby uzyskały mieszkanie z zasobów komunalnych, a 10 osób zamieszkało w wynajętych lokalach mieszkalnych, bądź powróciło

do środowiska rodzinnego,

- 2 bezdomnych zgłoszono do MKRPA o przymusowe leczenie odwykowe,
- 3 umieszczono w domach pomocy społecznej, 2 osoby oczekują na umieszczenie,
- 5 uzyskało niezależność finansową – 4 otrzymały emeryturę, 1 rentę socjalną.

Liczba bezdomnych na dzień 31 grudnia 2018 r. zmalała do 84 osób.

Poza schronieniem bezdomni korzystali z różnych dostępnych form pomocy. Na pomoc finansową i w naturze osobom bezdomnym wydatkowano łącznie 316.382,37 zł¹

5. **Sprawienie pogrzebu** – 13 osób dorosłych oraz 4 pogrzeby 92 dzieci zmarłych przed urodzeniem. Wydatkowano kwotę 39.155,40 zł (*rozdział 85214*).
6. **Usługami opiekuńczymi** objęto 231 osób (*wzrost o 4*), w tym:
 - 1) usługami pielęgnacyjnymi - 111 osób;
 - 2) pomocą w prowadzeniu gospodarstwa domowego – 120 osób.Koszt usług opiekuńczych wyniósł 2.225.472,43 zł, (*wzrost o 226.330,69 zł - rozdział 85228*). Odpłatność z tego tytułu stanowiła kwotę 250.089 zł.
7. **Program osłonowy w zakresie ograniczania skutków niedożywienia w Mieście Suwałki na lata 2014 – 2020** przyjęto uchwałą nr XLV/487/2014 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 29 stycznia 2014 r. Adresatami działań były rodziny, których dochód przekracza 150% kryterium dochodowego, w szczególności: dzieci, uczniowie i rodziny dysfunkcyjne. Przewidywał on możliwość udzielenia pomocy w formie gorącego posiłku na zasadach częściowej odpłatności. Pomocy w formie gorącego posiłku udzielono 367 osobom (*spadek o 8*) na kwotę **379.086,40 zł** (*wzrost o 34.706,30 zł - rozdział 85214*). Odpłatność z tytułu przyznanych świadczeń wyniosła 129.017,91 zł.

Świadczenia fakultatywne

8. **Zasiłki celowe** na zakup opału, odzieży, obuwia, zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, środków czystości, pokrycie kosztów leczenia – przyznano 793 świadczenia (*spadek o 109*) na kwotę **211.053,69 zł** (*spadek o 22.127,91 zł*), w tym:
 - 1) 702 zasiłki celowe na kwotę – 176.856,02 zł;
 - 2) 88 zasiłków na zasadach zwrotnych - 26.107,67 zł;
 - 3) 3 zasiłki na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego – 8.090 zł.Ogółem na realizację zadań własnych gminy z zakresu środowiskowej pomocy społecznej wydatkowano kwotę **7.361.407,27 zł** (*spadek o 135.707,71 zł*), z tego:
 - 1) zasiłki stałe - 2.230.000,00 zł;
 - 2) zasiłki okresowe - 646.021,56 zł;
 - 3) realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” - 1.600.000,00 zł;
 - 4) schronienie - 30.617,79 zł;
 - 5) sprawienie pogrzebu - 39.155,40 zł;
 - 6) koszt usług opiekuńczych - 2.225.472,43 zł;
 - 7) realizacja programu osłonowego w zakresie ograniczania skutków - 379.086,40 zł; niedożywienia w Mieście Suwałki na lata 2014-2020

¹ powyższe kwoty ujęte zostały w świadczeniach obowiązkowych i fakultatywnych zadań własnych i zleconych gminy

8) zasiłki celowe i pomoc w naturze

- 211.053,69 zł.

II. POMOC INSTYTUCJONALNA

Obok środowiskowej formy pomocy funkcjonuje tzw. system pomocy instytucjonalnej, realizowany wówczas, kiedy pomoc środowiskowa jest niewystarczająca bądź niepełna. W takiej sytuacji osoba, bądź rodzina oczekująca pomocy powinna dokonać odpowiedniego wyboru świadczenia w celu poprawy własnego życia. Takim wyborem jest m.in. pobyt w domu pomocy społecznej.

1. Kierowanie do domów pomocy społecznej - zadanie własne gminy

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w dps.

Od 2004 r. decyzje o skierowaniu i decyzję ustalającą opłatę za pobyt wydaje organ gminy właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania. Gmina, z której został skierowany do dps mieszkaniec ponosi opłatę za pobyt.

Osoby w zależności od stanu zdrowia kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu. W 2018 wydano 21 skierowań (o 6 więcej niż w roku poprzednim) do następujących domów, dla:

- 1) osób w podeszłym wieku – 6;
- 2) osób przewlekle psychicznie chorych – 8;
- 3) osób przewlekle somatycznie chorych – 6;
- 4) osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie – 1.

W 2018 r. pokrywano koszty pobytu za skierowanych po 1 stycznia 2004 r. mieszkańców Suwałk w następujących Domach:

Lp.	Typ domu - miejscowość	2017 rok			2018 rok		
		liczba		kwota	liczba		kwota
		osoby	Świadczenia		osoby	Świadczenia	
1.	Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci Niepełnosprawnej Intelektualnie w Mrągowie	3	36	99.491,68	3	36	102.570,59
2.	Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelektualnie w Ełku	5	60	226.563,88	5	60	235.796,56
3.	Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelektualnie w Augustowie	1	12	32.045,92	1	12	33.833,04
4.	Dom Pomocy Społecznej w Węgorzewie	1*	6	15.790,92	1	12	33.407,84
5.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Nowej Wsi Ełckiej	14	150	424.887,23	17	194	550.854,34
6.	Dom Pomocy Społecznej „Jaśki” Kolonia Olecko	3	26	60.153,77	3	32	79.760,81
7.	Powiatowy Dom Pomocy Społecznej w Siemiatyczach	5	50	126.300,65	4	48	131.216,74
8.	Dom Pomocy Społecznej w Szczytnie	0	0	0	1	5	14.134,09
9.	Dom Pomocy Społecznej w Garbarach	2	24	53.836,24	3	25	56.748,02
10.	Dom Pomocy Społecznej w Sejnach	10	68	111.357,55	13	96	184.139,66

11.	Dom Pomocy Społecznej w Kowalach Oleckich	1	2	1.860,78	5	28	47.743,62
12.	Dom Pomocy Społecznej „Rokitnik” w Białowieży	5	50	128.181,03	3	36	102.916,44
13.	Dom Pomocy Społecznej „Leśny” w Warszawie	1	12	43.425,22	1	9	38.984,93
14.	Dom Pomocy Społecznej w Nasielsku	0	0	0	1*	3	9.037,83
15.	Dom Pomocy Społecznej „Michała Archanioła” w Sztyldaku	4	48	102.781,04	4	38	82.120,95
16.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Jałowie	2	24	65.847,96	2	24	73.181,44
17.	Dom Pomocy Społecznej w Przasnyszu	6	72	173.515,98	6	72	180.126,65
18.	Dom Pomocy Społecznej w Radzyminie	2	24	72.700,80	2	24	77.101,00
19.	Dom Pomocy Społecznej w Kozuli	1	6	13.962,32	0	0	0
20.	Dom Pomocy Społecznej dla kobiet przewlekle psychicznie chorych w Robercinie	4	29	55.778,87	2	24	50.521,92
21.	Dom Pomocy Społecznej w Górze Kalwarii	1	12	35.280,56	1	12	37.469,04
22.	Dom Pomocy Społecznej w Uzdowie	1	12	25.264,92	1	12	25.748,92
23.	Dom Pomocy Społecznej JAWOR w Markowskich	6	35	79.145,83	5	60	152.669,88
24.	Dom Pomocy Społecznej „KOMBATANT” w Olsztynie	1	1	239,65	1	12	18.890,72
25.	Dom Pomocy Społecznej w Olsztynie	1	10	29.195,59	1	8	23.122,65
Razem		79	769	1.977.608,39	85	882	2.342.097,68
Liczba osób według stanu na 31 grudnia .		71			77		
Dom Pomocy Społecznej „Kalina” w Suwałkach		114	1114	Koszt DPS	110	1096	Koszt DPS
Stan na 31 grudnia		92			84		

*1 osoba w 2017 r. przeniesiona w trakcie roku z dps w Kozuli do dps w Węgorzewie; w 2018 r. z dps w Warszawie do dps w Nasielsku.

Łącznie wydatkowano kwotę **2.342.097,68 zł** (wzrost o 364.489,29 zł - rozdział 85202) za 85 mieszkańców Suwałk umieszczonych na terenie innych powiatów, do których trafiło w 2018 r. 14 mieszkańców (o 4 mniej niż w roku poprzednim).

Do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej zobowiązanych jest mieszkaniec w wysokości nie wyższej niż 70% posiadanego dochodu. Poza mieszkańcem domu obowiązani są w drugiej kolejności małżonek, zstępni przed wstępnymi, w sytuacji, gdy ich dochód na osobę przekracza 300% kryterium dochodowego (tj. 2.103 zł w przypadku osoby samotnej i 1.584 zł na osobę w rodzinie). Wysokość opłaty wynosi różnicę między dochodem osoby obowiązanej, a kwotą 2103 zł w przypadku osoby samotnej lub 1584 zł na osobę w rodzinie. Opłaty osób zobowiązanych w 2018 r. stanowiły kwotę 498.191,08 zł

Spśród osób umieszczanych na terenie innych powiatów dominowały osoby z zaburzeniami psychicznymi – 5 osób, z tego 3 zostały skierowane i umieszczone bez zgody na podstawie postanowień sądowych.

Na umieszczenie w domach pomocy społecznej według stanu na 31 grudnia 2018 r. oczekiwało 7 osób, z tego 4 na podstawie postanowień sądowych.

2. Umieszczanie w Domu Pomocy Społecznej „Kalina” w Suwałkach – zadanie własne powiatu.

Dom Pomocy Społecznej „Kalina” prowadzony przez m. Suwałki ma charakter ponadlokalny w związku z czym tut. Ośrodek wydawał decyzje o umieszczeniu. W tym zakresie prowadził współpracę z innymi gminami, w wyniku czego umieszczono 27 osób, zaś z m. Suwałki umieszczono 18 osób (*o 6 mniej niż w roku poprzednim*).

Średni okres oczekiwania do DPS „Kalina” w Suwałkach wynosił 117 dni, tj. powyżej 3 miesięcy.

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. na umieszczenie w DPS „Kalina” oczekiwało:

- 6 mieszkańców Suwałk, w tym 1 na podstawie postanowienia sądu,
- 0 mieszkańców z terenu innych gmin.

3. Kierowanie do Domu Dziennego Pobytu „Kalinka” – zadanie własne gminy

Od 2017 r. na bazie DPS „Kalina” funkcjonuje ośrodek wsparcia przeznaczony dla seniorów naszego miasta, którzy z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności wymagają okresowego wsparcia. Dom liczy 15 miejsc, funkcjonuje w dni robocze w godz. 7:00 – 17:00. Realizuje usługi w postaci opieki dziennej, terapii zajęciowej, zajęć ogólnousprawniających i integracji.

W okresie sprawozdawczym wydano 7 decyzji kierujących i ustalających odpłatność. Z usług domu skorzystało 14 osób.

Zasady odpłatności reguluje uchwała nr LI/621/2018 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 września 2018 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Domu Dziennego Pobytu „Kalinka”.

III. INTERWENCJA KRYZYSOWA I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Ośrodek realizował następujące zadania:

1. Poradnictwo specjalistyczne

- 1) **poradnictwo psychologiczne** – indywidualne porady i konsultacje psychologiczne ukierunkowane na analizę i rozwiązania zgłaszanych problemów – pomocą objęto 167 osób (*wzrost o 15*), udzielając 580 porad i konsultacji (*o 64 więcej*), w tym również poza siedzibą Ośrodka;
- 2) **poradnictwo z zakresu prawa i procedur prawnych**, które dotyczyło pomocy z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, cywilnego, postępowania w sprawach cywilnych, prawa karnego osobom uwikłanym w przemoc oraz znajdującym się w trudnych sytuacjach kryzysowych. Z poradnictwa skorzystało 139 osób (*o 12 więcej*). Udzielono 203 porad (*wzrost o 38*);
- 3) **poradnictwo socjalne** - dostosowane do istoty problemu i jego nasilenia. Często jest to pierwszy kontakt osób znajdujących się w różnych sytuacjach kryzysowych, poszukujących możliwości uzyskania pomocy. Realizowane jest podczas kontaktów osobistych, telefonicznie lub pocztą elektroniczną: skorzystało 45 osób, którym udzielono 50 porad;
- 4) **poradnictwo z zakresu przeciwdziałania przemocy** polegające na omówieniu realizacji procedury „Niebieskie Karty” uzyskało 31 osób (*spadek o 3*).

2. **Terapia i wsparcie rodzin doświadczających sytuacji kryzysowych**

1. **terapia interwencyjna**, której celem jest osiągnięcie optymalnego poziomu funkcjonowania. Poprzedzona diagnozą w ramach poradnictwa, objęto: 5 osób, 25 sesji;
2. **grupa wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc** – prowadzona przez psychologów w oparciu o program, którego celem jest pomoc i wsparcie w nabywaniu umiejętności przewycięzania przemocy w rodzinie. W 2018 r. zrealizowano 2 edycje spotkań grupy wsparcia, z których skorzystały 34 osoby;
3. **Zapewnienie bezpiecznego schronienia** (interwencyjne przyjęcia również w godzinach popołudniowych i nocnych) - całodobowe schronienie w hostelu zapewniono **6 rodzinom** liczących 13 osób, w tym 6 dzieci znajdującym się w sytuacjach kryzysowych. Pobyt był okresowy w łącznej liczbie **71** osobodni (*spadek o 253 osobodni*). Pobyt 2 rodzin (*spadek o 2 w porównaniu do poprzedniego roku*) spowodowany był przemocą w rodzinie.
4. **Bezpieczeństwo i interwencja w sytuacji zdarzeń traumatycznych o skali masowej** – psychologowie Ośrodka, którzy zostali przeszkoleni w zakresie „Interwencji kryzysowej w praktyce”, „Interwencyjna pomoc psychologiczna podczas zdarzeń masowych i katastrof”. Pełnili dyżury pod telefonem zgodnie z przyjętym harmonogramem.
5. **Zespół Interdyscyplinarny** odbył 4 posiedzenia poświęcone bieżącej pracy interdyscyplinarnej oraz doskonaleniu metod współpracy, a także monitorowaniu przebiegu realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021. Zaprezentowane dane za 2017 r. wynikające z matrycy wskaźników służącej do ewaluacji Programu wskazują na liczne działania profilaktyczno – edukacyjne oraz naprawcze skierowane do sprawców przemocy. Zauważono zwiększoną aktywność wymiaru sprawiedliwości wobec sprawców przemocy (interwencje policji, skazania z art. 207 kk i 209 kk).
Obsługę administracyjno-biurową Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Ośrodek.
6. **W ramach zespołu interdyscyplinarnego realizowano procedurę „Niebieskie Karty”** - prowadzono 391 spraw (*o 33 więcej*), z tego 84 procedury kontynuowano z lat poprzednich. W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w roku 2018 powołano 307 grup roboczych (*o 1 mniej*), które odbyły 934 spotkania (*o 11 więcej*). Efektem pracy grup roboczych było:
 - 1) skierowanie 51 (*o 9 mniej*) wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
 - 2) w przypadku 29 rodzin wystąpiono do Sądu Rejonowego w Suwałkach III Wydział Rodzinny i Nieletnich z wnioskami o wgląd w sytuację dziecka oraz skontrolowanie władzy rodzicielskiej;
 - 3) złożono 3 zawiadomienia do Prokuratury Rejonowej w Suwałkach o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w rodzinie;
 - 4) w ramach współpracy z instytucjami i organizacjami na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie udzielono 143 odpowiedzi na wnioski o udostępnienie danych osobowych (KMP, Sądy).Ogółem procedurą „Niebieskie Karty” objęto 1006 osób, w tym: 357 kobiet, 348 mężczyzn i 301 dzieci.

7. Realizacja **Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:**

- 1) zorganizowano 2 edycje **programu edukacyjno-korekcyjnego** (I edycja od 1.04 do 16.06.2018 r.; II edycja od 25.09 do 01.12.2018 r.) skierowanego do sprawców przemocy na terenie Aresztu Śledczego w Suwałkach oraz na bazie MOPR. Działaniami o charakterze naprawczym, ukierunkowanym na przerwanie przemocy poprzez weryfikację postaw i zmianę zachowań, objęto grupę 27 osób (26 mężczyzn i 1 kobieta) stosujących przemoc w rodzinie. Program ukończyły 24 osoby, jedna otrzymała zaświadczenie o uczestnictwie w programie. Wydatkowano kwotę **22.802,69 zł** (rozdział 85 205);
- 2) **program psychologiczno-terapeutyczny** nakierowany na niwelowanie negatywnych zachowań u osób stosujących przemoc w rodzinie oraz rozwijanie umiejętności i samokontroli oraz konstruktywnego współżycia w społeczeństwie. Uczestniczyły 4 osoby, wszyscy ukończyli program. Wydatkowano kwotę **3.379,56 zł** (rozdział 85 205);
- 3) **działania monitorujące sprawców przemocy w rodzinie** – prowadzono monitoring i ewaluację 21 osób, które w poprzednich latach ukończyły programy korekcyjno-edukacyjne. Badanie skuteczności oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wskazuje, iż spośród badanych dwie osoby powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy.

8. Upowszechnianie wiedzy o zjawisku przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- 1) opracowanie i dystrybucja informatorów zawierających dane teleadresowe i ofertę pomocy instytucji i organizacji realizujących pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy i alkoholizmowi - nakład 1000 szt.;
- 2) opracowanie i dystrybucja załączek do książek propagujących wychowanie bez przemocy – nakład 2000 szt.;
- 3) zamieszczanie na stronie internetowej MOPR oraz tablicy ogłoszeń informacji o przedmiotowej problematyce;
- 4) we współpracy z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Suwałkach. zorganizowano w dniu 21 maja 2018 r. konferencję popularno-naukową z udziałem Anny Marii Wesołowskiej pn. „Przeciwdziałanie nowym zagrożeniom i przemocy w rodzinie”. Konferencja skierowana do młodzieży oraz instytucji, organizacji oraz osób zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. W konferencji uczestniczyły 502 osoby reprezentujące 34 instytucje.
- 5) zorganizowano szkolenie z zakresu „Usprawniania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty”. W szkoleniu udział wzięło 86 osób z 20 instytucji z terenu m. Suwałk;
- 6) prowadzono **zajęcia profilaktyczne „Przemoc rozpoznaję i reaguję”** – mające na celu wprowadzenie zmian w przekonaniach i promowanie właściwych zachowań dzieci i młodzieży dotyczących sytuacji przemocowych. Zajęcia realizowano w 7 klasach 2 szkół podstawowych nr 2 i nr 4 w okresie od 26 listopada do 10 grudnia 2018 r. Odbyło 7 spotkań z uczniami klas IV-VI. W zajęciach z psychologiem udział wzięło 180 uczniów;

- 7) pełniono rolę głównego koordynatora IX edycji Suwalskiej Kampanii „Białej Wstążki”, poprzez:
- opracowanie i dystrybucję plakatu promującego kampanię – nakład 150 szt.,
 - organizację spotkania inauguracyjnego i podsumowującego kampanię,
 - współorganizacja konkursu o tytuł „Mężczyzna Fair Play” skierowanego do placówek oświatowych;

Na realizację zadania z zakresu interwencji kryzysowej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2018 r. wydatkowano kwotę: **335.359,07 zł, z tego:**

- 309. 176,82 zł budżet samorządowy (*rozdział 85154*),
- 26.182,25 zł dotacja wojewody (*rozdział 85205*).

IV. WSPARCIE RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ – ZADANIE WŁASNE POWIATU/GMINY

Wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadania w zakresie pieczy zastępczej wykonuje starosta/prezydent za pośrednictwem m.in. organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Od 1 stycznia 2012 r. zadania Organizatora Pieczy Zastępczej – powierzono Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Rodzinie w Suwałkach.

Zadania z zakresu pieczy zastępczej w Ośrodku realizował pracownik socjalny, psycholog, pedagog, 2 specjalistów pracy z rodziną, 3 asystentów rodziny i 7 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

W okresie sprawozdawczym na terenie m. Suwałki funkcjonowało 128 rodzin zastępczych (*o 2 więcej niż w roku poprzednim*), w których przebywało 171 dzieci z terenu Suwałk i 27 z innych powiatów, z tego:

- rodzin spokrewnionych - 89 – 122 dzieci,
- niezawodowych – 28 – 37 dzieci,
- zawodowych – 10 – 30 dzieci,
- rodzinny dom dziecka 1 - 9 dzieci.

Natomiast na terenie innych powiatów przebywało 36 dzieci.

W 2018 r. na podstawie postanowień sądu do rodzinnej pieczy zastępczej trafiło 37 dzieci (*o 2 więcej*), których miejscem zamieszkania jest m. Suwałki.

1. Pomoc finansowa rodzinom zastępczym.

W 2018 r. Miasto Suwałki zobowiązane było do ponoszenia kosztów utrzymania w pieczy zastępczej za 207 dzieci oraz realizowało świadczenia na podstawie zawartych porozumień z innymi powiatami na rzecz 27 dzieci, których miejscem zamieszkania były inne powiaty.

Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka na każde umieszczone dziecko, przysługują świadczenia na pokrycie kosztów jego utrzymania, nie niższe niż kwoty:

- 694 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
- 1052 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka,
- oraz dodatki niezależnie od typu rodziny, m.in.: wychowawczy (500 zł miesięcznie), dodatek na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umieszczone na

podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich (211 zł miesięcznie) i inne, o których mowa w ustawie.

Na potrzeby realizacji zadań pracownik socjalny przeprowadził 101 wywiadów środowiskowych w celu udzielenia stosownych świadczeń oraz 184 postępowania w trybie k.p.a. w celu ustalenia bądź odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Struktura wydatków przedstawia się następująco:

Lp.	Rodzaj pomocy	Dzieci z m. Suwałki umieszczone w m. Suwałki	Dzieci z innych powiatów na terenie Miasta Suwałk	Dzieci z terenu Miasta Suwałk na terenie innych powiatów	Razem
1.	Pomoc z tytułu kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	1.476.113,69	247.786,54	331.751	2.055.651,23
	liczba rodzin	114	15	24	153
	liczba dzieci w tym:	171	27	36	234
	-pełnoletnich wychowanków	19	12	0	31
	liczba świadczeń	1896	354	405	2655
2.	Jednorazowe świadczenia z tytułu dziecka przyjętego do pieczy zastępczej	24.114	3.295,96	10.940	38.349,96
	liczba dzieci	16	3	8	27
3.	Dodatek wychowawczy	764.934,51	104.065,15	0	868.999,66
	liczba rodzin	97	11	0	108
	liczba dzieci	147	18	0	165
	liczba świadczeń	1562	183	0	1745
4.	Wynagrodzenia zawodowych rodzin zastępczych	247.557,15	7.047,60	48.088,16	302.692,91
	liczba rodzin	11	1	2	14
	liczba dzieci	30	1	9	40
5.	Pomoc przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich	17.805,83	0	0	17.805,83
	liczba rodzin	3	0	0	3
	liczba świadczeń	26	0	0	26
6.	Koszty utrzymania lokalu i niezbędnego remontu	64.119,25	2.456,96	11.161,96	77.738,17
	liczba rodzin	10	1	2	13
	liczba świadczeń	108	12	12	132
Razem	Wydatki	2.594.644,43	364.652,21	401.941,12	3.361.237,76
	Dochody (suma w.1,2,4,5,6)		260.587,06		260.587,06

Na 31 grudnia 2018 r. w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 181 dzieci z m. Suwałk, z tego:

- w m. Suwałki – 148;

- na terenie innych powiatów – 33,

Natomiast z terenu innych powiatów w suwalskich rodzinach przebywało 22 dzieci.

Na terenie miasta funkcjonuje 107 rodzin zastępczych, z tego:

1) rodziny spokrewnione – 75;

2) rodziny niezawodowe - 22;

- 3) rodziny zawodowe - 9;
- 4) rodzinny dom dziecka - 1.

2. Opłata za pobyt w pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 193 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za pobyt dziecka w pieczy zastępczej rodzice ponoszą miesięczną opłatę w wysokości przyznanych świadczeń oraz dodatków, o których mowa w art. 80 ust. 1 i art. 81 ustawy – w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej, rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

W 2018 roku wobec 207 dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej opłatę ustalono w stosunku do 2 rodziców (1 dziecko). W 163 przypadkach zgodnie z uchwałą nr XIX/198/2012 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 29 lutego 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków umarzania w całości lub w części, odraczania terminu płatności, rozkładania na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka przebywającego w pieczy zastępczej odstąpiono od ustalania zobowiązań, ponieważ zdecydowana większość rodziców posiada niskie dochody tj. poniżej 1.087,50 zł/na osobę.

W 44 przypadkach nie wydano decyzji z powodu braku danych dotyczących miejsca zamieszkania rodziców, pozostawienia dziecka w szpitalu, nieustalonego ojcostwa bądź śmierci rodziców.

Wpływy z tytułu odpłatności w 2018 r. wyniosły 4.051,02 zł.

3. Przekazywanie do biur informacji gospodarczej danych o powstaniu zaległości.

W przypadku powstania zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty, za okres dłuższy niż 12 miesięcy przekazuje się do biur informacji gospodarczej informację gospodarczą o powstaniu tej zaległości. W ewidencji pięciu biur pozostaje 13 osób, w tym 2 zgłoszenia dokonano w 2018 r.

4. Dochodzenie świadczeń alimentacyjnych – powiat obowiązanych do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej może dochodzić na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej świadczeń alimentacyjnych.

W okresie sprawozdawczym wystąpiono z 3 powództwami o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz 2 dzieci. Alimenty zasądzono na rzecz 2 małoletnich przebywających oraz na 4 z postępowań wszczętych w 2017 r.

W przypadku niewywiązywania się rodziców z nałożonego obowiązku alimentacyjnego skierowano 4 wnioski do Komendy Miejskiej Policji o ściganie za przestępstwa z art. 209 kk, z tego w 2 przypadkach odmówiono postępowania, 1 postępowanie umorzono i 1 w toku.

5. Prowadzenie rejestru o osobach:

- 1) zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub niezawodowej – brak kandydatów;
- 2) pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej – 32 rodziny.

Rejestr zawiera szereg informacji, o których mowa w art. 46 ust.2 ustawy. Dane z rejestru przekazywano do właściwego sądu.

6. Pomoc przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich – w sytuacji gdy w rodzinie zastępczej zawodowej przebywało więcej niż troje dzieci, na wniosek 3 rodzin zatrudniano 3 osoby do sprawowania opieki i przy pracach gospodarskich.

W 2 rodzinach pomoc sprawowano w wymiarze 40 godzin miesięcznie, zaś w jednej 50 godzin z uwagi na liczbę przebywających dzieci;

7. Opieka i wsparcie asystenta rodziny – zadanie własne gminy

Uzupełnieniem pracy socjalnej w odniesieniu do rodzin przeżywających trudności opiekuńczo - wychowawcze była **pomoc i wsparcie 3 asystentów rodziny** - którzy ogółem objęli opieką 53 rodziny (w tym 24 nowe) liczące 147 dzieci, z czego 24 to rodziny wielodzietne. 10 rodzin zostało zobowiązanych do współpracy z asystentem rodziny przez sąd.

Do zadań asystenta, w szczególności należy:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Praca prowadzona jest w oparciu o plan pracy z rodziną, których sporządzono 57, w tym:

- 19 z nowymi rodzinami,
- 2 modyfikacje uwagi na zmianę sytuacji rodzinnej,
- 36 kontynuacji planów.

W przypadku 5 rodzin nie został sporządzony plan pracy z rodziną z uwagi na krótki okres współpracy (asystent od XII – 3 rodziny, 1 osoba – brak kontaktu, 1 osoba – rezygnacja po 10 dniach – I półrocze)

Asystenci podejmowali szereg działań w wyniku, których osiągnęli następujące efekty:

- 28 rodzin nadal korzysta z poradnictwa specjalistycznego, (11 osób – psycholog, 17 osób-prawnik)
- 6 osób podjęło leczenie psychiatryczne,
- 2 osoby ukończyły leczenie odwykowe, 6 osób podjęło leczenie, 7 osób kontynuowało leczenie
- 2 rodzinom przywrócono władzę rodzicielską,
- 5 matek samotnych zadbało o poprawę sytuacji dzieci poprzez ustalenie alimentów, wszystkie rodziny uzyskały świadczenia rodzinne,
- 7 rodzin uzyskało dodatek mieszkaniowy,
- 4 rodziny korzystają z Karty Dużej Rodziny,
- 6 rodzin korzysta z Suwalskiej Karty Mieszkańca,
- 2 rodziny poprawiły warunki mieszkaniowe poprzez zmianę dotychczasowych lokali,
- 12 osób podjęło zatrudnienie na umowę o pracę, w 15 rodzinach systematycznie podejmowane są prace dorywcze.

Asystenci na bieżąco monitorują środowiska, współpracując z odpowiednimi podmiotami w celu poprawy funkcjonowania rodzin, poprawy relacji rodzin naturalnych z rodzinami zastępczymi, poprawy wyników nauczania, czy motywowanie rodziców do kontrolowania stanu zdrowia swoich dzieci.

Na dzień 31.12.2018 r. asystenci z 21 rodzinami zakończyli współpracę:

- z 2 rodzinami ze względu na osiągnięcie celów,
- z 10 rodzinami ze względu na zaprzestanie współpracy,
- z 7 rodzinami ze względu na brak efektów,
- z 1 rodziną ze względu na zmianę miejsca zamieszkania,
- z 1 rodziną ze względu na osiągnięcie przez dziecko pełnoletności.

W dalszym ciągu prowadzona jest praca z 34 rodzinami, które są zainteresowane dalszą pomocą oraz współpracą.

Na realizację zadania wydatkowano – **145.058,06 zł** (rozdział 85504), w tym: **48.581,70 zł** pozyskano w ramach rządowego programu „*Asystent rodziny*”.

8. Zapewnienie pomocy i wsparcia organizatora pieczy zastępczej

1) **Rekrutacja i dobór kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej.** Rekrutacji i doboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej dokonuje się w oparciu o procedury określone w ustawie. Ustawa w art. 42 szczegółowo określa wymagania, które musi spełniać osoba, której powierza się funkcję rodziny zastępczej. Należy jednak w tym miejscu podkreślić, że ostateczną decyzję w tej sprawie podejmuje każdorazowo sąd opiekuńczy powierzając skonkretyzowanym kandydatom pieczę zastępczą nad dzieckiem. W wyniku prowadzonej kampanii informacyjnej mającej na celu promowanie rodzicielstwa zastępczego oraz tymczasowo pełniących funkcję niezawodowych rodzin zastępczych zgłosiło się 16 osób (o 2 więcej w porównaniu do poprzedniego roku), z tego:

- a) 5 osób wyrażających chęć podjęcia się funkcji rodziny zastępczej, z których 2 osoby nie spełniły wymogów określonych w art. 42 ustawy,
- b) 3 osoby skierowane przez sąd, którym wydano negatywne opinie o kwalifikacji, predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej,
- c) 8 osób tymczasowo pełniących funkcję niezawodowych rodzin zastępczych,

W wyniku wstępnej akceptacji do szkolenia zakwalifikowano 11 osób. Po odbytym szkoleniu 3 osoby zrezygnowały z dalszego procesu kwalifikacyjnego. W efekcie 6 rodzin pełni funkcję rodzin zastępczych.

- 2) **Organizacja szkoleń** – kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka zobowiązani są odbyć szkolenie. Szkolenia prowadzono w oparciu o zatwierdzony przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej program pt. „PRIDE: Rodzinna Opieka Zastępcza” (decyzja nr 8/2018/RZ z dnia 30 lipca 2018 r.), który spełnia również warunki konieczne zawarte w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej

W 2018 r. Ośrodek zorganizował i przeprowadził 3 szkolenia:

- a) kwalifikacyjne 11 kandydatom na rodziny zastępcze niezawodowe. Program obejmował 65 godzin dydaktycznych, w tym 10 godzin praktyk.
- b) kwalifikacyjne 4 kandydatom na rodziny zastępcze zawodowe, w wymiarze 15 godzin dydaktycznych. Ogółem przeszkolenie odbyło 15 osób, które otrzymały świadectwa ukończenia szkolenia,
- c) „Szkola dla rodziców” szkolenie skierowane do rodzin spokrewnionych mające na celu wzmocnienie kompetencji wychowawczych. Program obejmował 9 spotkań w łącznym wymiarze 24 godzin dydaktycznych. W szkoleniu wzięło udział 9 osób.

- 3) **Opinie o spełnianiu warunków i ocena predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej** – organizator rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej potwierdza spełnianie wymogów ustawowych kandydatów, w związku z czym sporządzono 31 wywiadów oraz 62 opinie przez psychologa dotyczące kwalifikacji, predyspozycji i motywacji osobom kandydującym, a także pełniącym funkcję rodzin zastępczych raz na 2 lata, w tym 44 na zlecenie sądów.

- 4) **Poradnictwo specjalistyczne** udzielono:

- 104 porady pedagogiczne,
- 112 porad psychologicznych. W stałym zainteresowaniu psychologa pozostawało 7 dzieci. Spotkania miały na celu poprawę emocjonalnego i społecznego funkcjonowania, nabycia nowych umiejętności interpersonalnych, eliminowanie napięć, wspomaganie rozwoju samokontroli oraz wzmacnianie poczucia własnej wartości. Formy pracy uzależnione były od indywidualnych potrzeb i możliwości wychowanków pieczy zastępczej,
- 96 porad socjalnych pełnoletnim wychowankom

- 5) **Prowadzenie grupy wsparcia** wychowankom w wieku 16-17 lat instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej, której celem było poszerzenie wiedzy w zakresie zasad i terminów opracowywania indywidualnych programów usamodzielnienia. W 3 spotkaniach

uczestniczyło 21 dzieci. Spotkania prowadził specjalista pracy z rodziną;

- 6) **Uregulowanie sytuacji prawnej dzieci** – w sytuacji pobytu dziecka w rodzinie zastępczej 18 miesięcy i w przypadku braku stwierdzenia ustania przyczyny umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej złożono 2 wnioski do sądu o wszczęcie z urzędu postępowania o uregulowanie sytuacji prawnej 3 dzieci, z tego:
 - 2 dzieci pozostawiono w dotychczasowej rodzinie zastępczej,
 - wobec 1 dziecka postępowanie w toku. Ponadto w 2018 roku złożono 1 wniosek o pozbawienie władzy rodzicielskiej nad 2 dzieci.
- 7) **Okresowa ocena sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej** – ważnym zadaniem organizatora pieczy zastępczej jest dokonywanie okresowych ocen sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej w celu:
 - ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,
 - analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną,
 - modyfikowania planu pomocy dziecku,
 - monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,
 - oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
 - oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.Częstotliwość dokonywania ocen uzależniona jest od wieku dzieci:
 - do 3. roku życia – co 3 miesiące,
 - powyżej 3. roku życia - co 6 miesięcy.
 - 1) ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz zasadności dalszego pobytu w pieczy zastępczej dokonywana jest na posiedzeniach Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka. Zespół odbył 356 posiedzeń, w których odpowiednio brali udział rodzice zastępczy, rodzice biologiczni, asystent lub pracownik socjalny, psycholog, pedagog, koordynator pieczy zastępczej, specjaliści, przedstawiciele Ośrodków Adopcyjnych w Łomży i Białymstoku;
 - 2) w efekcie sporządzono na piśmie:
 - 356 ocen okresowej sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej wraz z oceną zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - 318 informacji o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz sytuacji rodziny dziecka przekazano do sądu.
- 8) **Ocena funkcjonowania rodzin** – organizator dokonuje pierwszej oceny rodziny zastępczej albo prowadzącego rodzinny dom dziecka przed upływem roku od umieszczenia pierwszego dziecka. Kolejna ocena dokonywana jest po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a następnie nie rzadziej niż co 3 lata. W 2018 r. sporządzono 23 oceny. Ponadto na zlecenie sądu sporządzono 65 sprawozdań dotyczących sytuacji rodziny i udzielanej jej pomocy
- 9) **organizacja czasu wolnego dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej do 18. roku życia**, których celem była nauka aktywnych form spędzania czasu wolnego, zacieśnienia więzi,

promowanie aktywnego wypoczynku, wzmocnienie poczucia własnej wartości, umiejętności społecznych oraz radzenia z emocjami:

- „Ferie zimowe 2018”
- „Nauka przez zabawę”
- „Siła motywacji – motywacja do nauki i działania”. W spotkaniach udział wzięło 16 małoletnich dzieci.

10) opieka i wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej

Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Jest on swego rodzaju pracownikiem pierwszego kontaktu dla każdej rodziny zastępczej. Bardzo trudno jest zatem zdefiniować zamknięty katalog zadań i obowiązków. Do jego zadań należy udzielanie pomocy rodzinom zastępczym oraz wspieranie ich w opiece i wychowywaniu dzieci. Wśród zadań koordynatora wyróżnia się:

- a) przygotowanie – we współpracy z rodziną zastępczą i asystentem rodziny lub pracownikiem socjalnym – planu pomocy dziecku. Realizacja planów polegała głównie na:
 - pomocy rodzicom zastępczym oraz ich wychowankom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych poprzez zapewnianie poradnictwa i umożliwianie dostępu do pomocy specjalistycznej (psychologa, doradcy zawodowego, terapeuty),
 - motywowaniu rodzin do korzystania z grup wsparcia i szkoleń podnoszących kwalifikacje,
 - monitorowaniu stanu zdrowia dzieci,
 - pomocy w załatwianiu spraw urzędowych,
 - monitorowaniu wyników w nauce - szeroka współpraca z środowiskiem szkoły – konsultacji z pedagogami, psychologami oraz wychowawcami.
- b) działania zmierzające do integracji rodzinnych środowisk zastępczych;
- c) zapewnianie dostępu do pomocy specjalistycznej;
- d) współpraca z ośrodkami adopcyjnymi oraz wspieranie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej;
- e) opiniowanie możliwości powrotu dziecka do rodziny naturalnej, uregulowania sytuacji prawnej dziecka, osoby zastępującej prowadzącego rodzinny dom dziecka, rodziny zastępczej przy dokonywaniu oceny rodziny, potrzeby umieszczenia w rodzinie zastępczej zawodowej i niezawodowej, rodzinnym domu dziecka rodzeństwa większej liczby dzieci niż określono w ustawie, umów na zawodową rodzinę zastępczą

Działania ich zorientowane są na pomoc, opiekę, animację i wychowanie.

Rodziny objęte wsparciem w 2018 r. :

l.p.	Działania	Dane liczbowe
1.	Liczba zatrudnionych koordynatorów	7
2.	Liczba rodzin objętych opieką koordynatorów	105
3.	Liczba rodzin objętych wsparciem psychologa, pedagoga i pracownika socjalnego	21
4.	Liczba dzieci w rodzinach objętych opieką i wsparciem	167
5.	Liczba realizowanych/opracowanych planów pracy z dzieckiem w 2018 r.	167/128
6.	Liczba ocen planów z dzieckiem	120
7.	Liczba dzieci, które wróciły pod opiekę rodziny biologicznej	5

8.	Liczba zgłoszeń do ośrodków adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną	17
9.	Liczba dzieci adoptowanych	2
10.	Liczba rodzin, z którymi zakończono współpracę z uwagi na: uzyskanie pełnoletności, zmianę środka opiekuńczego, powrót dziecka do rodziny naturalnej, zmianę miejsca zamieszkania	23

Efektom prowadzonych działań było, m.in.:

- poprawa relacji rodzin zastępczych z naturalnym środowiskiem dziecka i powrót do rodziny,
- poprawa wyników nauczania wychowanków,
- łagodzenie konfliktów,
- podnoszenie kwalifikacji rodzin,
- troska rodziców o stan zdrowia swoich wychowanków.

W ramach wypełniania obowiązków koordynator oraz organizator pieczy zastępczej współpracują z przedszkolami i szkołami, sądem rodzinnym, kuratorami zespołu kuratorskiej służby sądowej, policją, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, instytucjami opiekuńczo-wychowawczymi oraz jednostkami służby zdrowia w celu koordynowania właściwego wsparcia kierowanego do rodziny zastępczej przez jej otoczenie społeczne. Dużym wyzwaniem jest wachlarz problemów, z jakimi borykają się rodziny zastępcze, które wynikają z różnorodnych przyczyn umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. W tym stanie działalność wspomagająca może przybierać różnorodny charakter pomocy wykorzystując dostępne instrumenty środowiska lokalnego.

Na realizację zadania wydatkowano – **379.078,07 zł** (rozdział 85508), w tym: 117.528,56 zł pozyskano w ramach rządowego programu „**Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej**”.

9. Usamodzielnianie wychowanków.

Procesowi usamodzielnienia podlega każdy osiągający pełnoletność wychowanek objęty instytucjonalną lub rodzinną formą opieki zastępczej, a także opuszczający placówki resocjalizacyjne. Przebiega on w różny sposób, tak jak różni są wychowankowie i ich sytuacje życiowe.

W 2018 r. na realizację zadań wydatkowano z budżetu samorządowego kwotę **329.872,70 zł** (wzrost o 5.479,39 zł), z tego:

- 86.461,36 zł (rozdział 85510 – usamodzielnienie wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze),

- 201.031,99 zł (rozdział 85508 – usamodzielnianie wychowanków opuszczających rodziny zastępcze),

- 42.379,35 zł (rozdział 85220 – jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej) udzielając następującej pomocy:

- 1) pomoc jednorazową na usamodzielnienie uzyskało 12 wychowanków (o 3 więcej) na kwotę 63.436 zł;
- 2) pomocy rzeczowej na zagospodarowanie nie udzielano;
- 3) pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki udzielono 48 wychowankom (o 9 mniej) – 400 świadczeń na kwotę 203.864,35 zł;
- 4) pomoc na zagospodarowanie otrzymało 12 osób (o 3 więcej) – 20.193 zł;
- 5) w mieszkaniach chronionych 6 wychowankom zapewniano odpowiednie warunki lokalowe – koszt pomocy mieszkaniowej wyniósł 42.379,35 zł.

W 2018 r. procesowi usamodzielnienia podlegało 62 wychowanków, zaś 19 zakończyło

realizację programów.

Od 1 stycznia 2018 r. procesowi usamodzielnienia podlega 43 wychowanków, w tym 26 kontynuuje naukę.

W dotychczasowych rodzinach zastępczych pozostało 19 pełnoletnich wychowanków.

18. Instytucjonalna piecza zastępcza.

Do umieszczenia dzieci w placówkach opieki całkowitej przyczyniają się przede wszystkim społeczne czynniki wykluczające rodzinę, takie jak alkoholizm, bezrobocie, ubóstwo, nieporadność życiowa, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza, której wynikiem są najczęściej trudności sprawiane przez dziecko, co z kolei jest bezpośrednią przyczyną skierowania do placówki opiekuńczo - wychowawczej.

Od 2005 r. powiaty ponoszą koszty utrzymania placówek na swoim terenie oraz pokrywają koszty pobytu za dzieci umieszczane w placówkach na terenie innych powiatów.

W 2018 r. umieszczono 12 małoletnich (*o 4 więcej*) w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej w Suwałkach.

W okresie sprawozdawczym placówkę opuściło 12 wychowanków, z tego: 3 rozpoczęło proces usamodzielnienia, 3 wróciło do rodziny naturalnej i 5 umieszczono w rodzinnej pieczy zastępczej oraz 1 przeniesiono do innej placówki.

Na 31 grudnia 2018 r. w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej w Suwałkach przebywało 26 dzieci, w tym 3 dzieci z innych powiatów.

Na podstawie zawartych porozumień z powiatami (Wołomin, Gołdap) ponoszono koszty pobytu za 6 dzieci, których miejscem zamieszkania przed umieszczeniem w placówkach było Miasto Suwałki.

Poniesiono wydatki w wysokości **221.412,51 zł** (*wzrost o 66.477,26 zł - rozdział 85510 § 4300*).

Według stanu na 31 grudnia 2018 r na terenie innych powiatów przebywało 6 dzieci.

Ogółem na realizację zadań własnych powiatu/gminy z zakresu pieczy zastępczej wydatkowano kwotę **4.441.701,96 zł** (*wzrost o 397.714,07*), z tego na:

- 1) pomoc pieniężna z tytułu kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych oraz pełnoletnich wychowanków pozostających w dotychczasowych rodzinach – 2.094.001,19 zł;
- 2) dodatek wychowawczy łącznie z obsługą zadania (1%) – 868.999,66 zł;
- 3) wynagrodzenia rodzin zastępczych i rodziny pomocowej – 302.692,91 zł;
- 4) koszty utrzymania lokalu i niezbędnego remontu – 77.738,17 zł;
- 5) pomoc przy sprawowaniu opieki i czynnościach gospodarskich – 17.805,83 zł;
- 6) pokrywanie kosztów pobytu w instytucjonalnej pieczy zastępczej – 212.412,51 zł;
- 7) pomoc z tytułu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej – 201.031,99 zł;
- 8) szkolenie rodzin zastępczych – 8.202 zł (*7812,00 - rozdział 85508 i 390 zł – rozdział 85219*)
- 9) wynagrodzenie za sprawowanie opieki – 2.352,12 zł
- 10) pomoc z tytułu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej i placówek resocjalizacyjnych – 86.461,36 zł;
- 11) utrzymanie mieszkań chronionych - 42.379,35 zł;
- 12) opieka koordynatora rodzin zastępczych i szkolenia – 379.078,07 zł;

13) opieka asystenta rodziny – 145.058 zł.

14) koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego – 3.488,80 zł

V. ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE I ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE – ZADANIA ZLECONE GMINIE

Polityka prorodzinna znajduje odzwierciedlenie w zadaniach realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie począwszy od maja 2004 r. kiedy to powierzono wypłatę świadczeń rodzinnych i opiekuńczych w oparciu o ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Od 2014 r. w miejsce świadczeń pielęgnacyjnych, do których opiekunowie utracili prawo z dniem 1 lipca 2013 r. wprowadzono zasiłek dla opiekuna.

Od 1 stycznia 2016 roku weszła w życie tzw. zasada „złotówka za złotówkę”, która spowodowała, że rodziny, których dochody przekroczyły próg dochodowy nabywają prawo do zasiłków rodzinnych z dodatkami, jeżeli kwota przysługującego świadczenia po zastosowaniu zasady „złotówka za złotówkę” nie będzie niższa niż 20 zł.

Z dniem 1 kwietnia 2016 r. dokonywano wypłaty świadczeń wychowawczych tzw. Program 500+ w oparciu o ustawę z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Natomiast od 1 stycznia 2017 r. Ośrodek jest realizatorem wypłaty jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenia albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, zaś od 1 lipca 2018 r. jest realizatorem rządowego programu „Dobry start”.

1. Świadczenia rodzinne i opiekuńcze realizowano poprzez wypłatę:

- 1) zasiłków rodzinnych – 5 677 dzieci (*wzrost o 532 dzieci*) – wypłacono 52.539 świadczeń na kwotę – 5.898.612,24 zł (*wzrost o 356.041,04 zł*);
- 2) dodatków do zasiłków rodzinnych – wypłacono na łączną kwotę 2.596.524,76 zł (*wzrost o 19.514,52 zł*), w tym z tytułu:
 - a) urodzenia dziecka – 412 (*wzrost o 36*) świadczeń – 306.293,57 zł,
 - b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 169 dzieci (*wzrost o 18*) – 1.089 świadczenia – 414.063,18 zł,
 - c) samotnego wychowywania dziecka – 277 dzieci (*spadek o 6 dzieci*) – 2.563 świadczenia – 486.419,08 zł,
 - d) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 327 dzieci (*wzrost o 17*) – 3.230 świadczeń – 330.223,89 zł,
 - e) rozpoczęcia roku szkolnego – 2.933 dzieci (*wzrost o 154*) – 275.488,47 zł,
 - f) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 830 dzieci (*wzrost o 59*) – 8.315 świadczeń – 765.588,69 zł,
 - g) podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania – 31 uczniów - 197 świadczeń – 18.447,88 zł;
- 3) zasiłków pielęgnacyjnych – 1.966 osób (*wzrost o 35*) – 20.851 świadczeń – 3.298.998 zł;
- 4) świadczeń pielęgnacyjnych - 261 osób (*wzrost o 9*) – 2.838 świadczeń – 4.177.169 zł;
- 5) specjalny zasiłek opiekuńczy – 124 osób (*spadek o 13*) – 1.156 świadczeń – 612.617 zł;

- 6) zasiłek dla opiekuna – 69 osób (*spadek o 19*) – na kwotę 387.694 zł;
 - 7) jednorazowych zapomóg w tytułu urodzenia dziecka – 669 świadczeń (*spadek o 5*) – 669.000 zł;
 - 8) świadczeń rodzicielskich – 373 osoby (*wzrost o 14*) – 2.503 świadczeń - 2.298.832 zł.
2. W okresie sprawozdawczym objęto **ubezpieczeniem emerytalno-rentowym** 355 osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna na kwotę 1.047.888,12 zł (*rozdział 85502*).
- Ogółem na świadczenia rodzinne oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego w 2018 r. wydatkowano kwotę **25.257.183,48 zł** (*rozdział 85502 zł*), z czego:
- świadczenia rodzinne i opiekuńcze (w tym 85.638,18 zł ze zwrotów br.) - 21.096.718,81 zł,
 - świadczenia rodzicielskie (w tym 7.216,29 zł ze zwrotów br.) - 2.298.832,30 zł,
 - ubezpieczenia emerytalne i rentowe - 1.047.888,12 zł,
 - koszty obsługi zadań - 813.744,25 zł.
3. **Świadczenia wychowawcze** – Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego z 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci realizowano świadczenia „Rodzina 500 plus”. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokajaniem jego potrzeb. W 2018 r. Ośrodek przyjął 5.953 wnioski (*spadek o 6*). Świadczeniami objęto 5.375 rodzin na 8212 dzieci (*spadek o 276*), co stanowi 58 % (*spadek o 9,67 %*) ogółu dzieci do 18. roku życia zamieszkałych na terenie Suwałk (14.135). Zrealizowano 86.219 świadczeń na kwotę 42.962.227,88 zł, w tym 93.575,19 zł ze zwrotów br. (*rozdział 85501*). Na bieżącą obsługę zadania wydatkowano 652.822,12 zł (1,5%).

VI. FUNDUSZ ALIMENTACYJNY – ZADANIA ZLECONE GMINIE

Ośrodek od września 2005 r. do września 2008 r. był realizatorem zaliczki alimentacyjnej zgodnie z ustawą z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej. Natomiast od października 2008 r. zaliczkę zastąpiono funduszem alimentacyjnym w oparciu o ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Na realizację zadania w 2018 r. wydatkowano kwotę **3.850.795,98 zł** (*rozdział 85502*), z tego:

- świadczenia społeczne – 3.456.103,05 zł, w tym zwroty z br. 14.795,58 zł,
- obsługa zadania - 394.692,93 zł, w tym 291.009,84 zł z dochodu miasta wypracowanego w wyniku postępowań wobec dłużników alimentacyjnych.

1. **Fundusz alimentacyjny** – **869** uprawnionych (*spadek o 57*) – 8775 świadczeń na kwotę 3.456.103,05 zł (*spadek 208.084,27 zł*).
2. **Postępowanie wobec dłużników:**
 - 1) przeprowadzono 181 wywiadów alimentacyjnych podczas, których odebrano oświadczenia majątkowe;
 - 2) w 45 przypadkach skierowano wnioski do Powiatowego Urzędu Pracy w Suwałkach o aktywizację bezrobotnych dłużników, z tego:
 - a) 38 dłużników jest w zainteresowaniu urzędu pracy,

- b) 6 dłużników zostało skreślonych z ewidencji bezrobotnych,
- c) 1 dłużnik znalazł zatrudnienie;
- 3) skierowano 33 zawiadomienia do Prokuratury Rejonowej w Suwałkach o popełnieniu przestępstwa określonego w art. 209 § 1 kk, z tego:
 - a) w 5 przypadkach odmówiono wszczęcia postępowania,
 - b) 23 postępowania w toku,
 - c) w 5 przypadkach umorzono dochodzenie/śledztwo;
- 4) w 17 przypadkach zatrzymano prawo jazdy;
- 5) 27 dłużników uznano za osoby uchylające się od zobowiązań alimentacyjnych;
- 6) w procesie windykacji złożono 556 wniosków do komorników sądowych prowadzących postępowanie egzekucyjne alimentów o przyłączenie tut. Ośrodka do postępowania egzekucyjnego;
- 7) w wyniku prowadzonych postępowań wobec dłużników alimentacyjnych odzyskano kwotę 1.364.092,55 zł (wzrost o 228.319,60 zł), z tego:
 - 1.072.082,71 zł (wzrost o 160.793,89 zł) – stanowił dochód budżetu państwa,
 - 292.009,84 zł (wzrost o 67.525,71 zł) – stanowił dochód miasta.

3. Przekazywanie do biur informacji gospodarczej danych o powstaniu zaległości.

Organ właściwy wierzyciela przekazuje do biur informacji gospodarczych informację gospodarczą o zobowiązaniu z tytułu zaliczek alimentacyjnych oraz funduszu alimentacyjnego, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W ewidencji pięciu biur pozostaje 1059 dłużników alimentacyjnych (z poprzednich lat). W 2018 r. dokonano 47 nowych zgłoszeń.

VII. DECYZJE ADMINISTRACYJNE

Przyznanie lub odmowa świadczeń realizowanych przez Ośrodek następują w formie decyzji administracyjnej w oparciu o przeprowadzony wywiad środowiskowy (rodzinny), a w przypadku świadczeń rodzinnych, dodatku mieszkaniowego, funduszu alimentacyjnego i dodatku energetycznego na podstawie stosownego wniosku, zaś w zakresie pieczy zastępczej na podstawie prowadzonego postępowania w trybie k.p.a. Poniższe zestawienie stanowi porównawcze odzwierciedlenie prowadzonych postępowań administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych w okresie ostatnich 5 lat.

Wyszczególnienie	Liczba wydanych decyzji ogółem					w tym: decyzje odmowne									
						z powodu ograniczonych środków					z powodu braku przesłanek do przyznania pomocy				
Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
Zadania zlecone - gmina															
pomoc społeczna (śds, sp. usł. op.)	118	716	121	157	171	0	0	0	0	0	0	9	0	1	0
świadczenia rodzinne	7.532	5.918	5.678	5.664	7.421	0	0	0	0	0	260	219	292	380	416
fundusz alimentacyjny	X	X	981	898	860	X	X	0	0	0	X	X	39	36	36
świadczenia wychowawcze	X	X	5.862	6.231	6304	X	X	0	0	0	X	X	228	208	202
„Za życiem”	X	X	X	10	10	X	X	X	X	0	X	X	X	0	0
Świadczenia rodzicielskie	X	X	X	221	222	X	X	X	0	0	X	X	X	1	0
„Dobry start”	X	X	X	X	77	X	X	X	X	0	X	X	x	X	23
potwierdzenia prawa do ub. zdr.	1.295	1621	124	110	147	0	0	0.	0	0	9	8	7	9	23
dodatek energetyczny	X	X	1.400	1.309	1237	X	X	0	0	X	X	X	0	2	0

Zadania własne - gmina															
pomoc społeczna	12.769	10.173	8.420	8.244	8052	0	0	0	0	0	520	661	644	446	373
dodatki mieszkaniowe	X	X	2.215	2.601	2323	X	X	0	0	0	X	X	191	144	142
Zadania własne - powiat															
piecza zastępcza	522	563	449	466	693	0	0	0	0	0	0	1	1	11	6
Zadania zlecone - powiat															
dodatek wychowawczy	X	X	173	180	199	X	X	0	0	0	X	X	0	0	0
Ogółem	22.236	18.991	25.423	26.091	27.716	0	0	0	0	0	780	881	1401	1238	

W okresie sprawozdawczym wydano 27.716 decyzji administracyjnych (wzrost o 1625).

VIII. POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI – ZADANIE ZLECONE POWIATU

Rozporządzenie Nr 18/02 Wojewody Podlaskiego z dnia 04 czerwca 2002 r. w sprawie ustalenia obszaru działania powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności określiło zasięg działania Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Suwałkach, który obejmuje Miasto Suwałki oraz powiaty augustowski, sejneński i suwalski.

Zespół funkcjonujący przy Ośrodku powołał Prezydent Miasta Suwałk zarządzeniem Nr 21/02 z dnia 18 września 2002 r., który jest jednostką o uprawnieniach organu orzekającego I instancji, do celów poza rentowych.

Działa on na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz od 1 lipca 2014 r. ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym.

Zadania Zespołu obejmują:

- orzekanie o niepełnosprawności osób do 16. roku życia,
- orzekanie o stopniu niepełnosprawności osób po 16. roku życia,
- wydawanie legitymacji osobom niepełnosprawnym,
- wydawanie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych i placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych.

1. Liczba wydanych orzeczeń

W okresie sprawozdawczym wydano 3.968 orzeczeń (w stosunku do roku poprzedniego spadek o 11), z tego:

- dla dzieci do 16. roku życia – 475 (spadek o 57),
- dla osób po 16. roku życia – 3.493 (wzrost o 46).

Dane porównawcze za okres trzech lat według powiatów przedstawia poniższe zestawienie:

Miasto/ Powiat	Ilość wydanych orzeczeń, w latach		
	2016	2017	2018
Miasto Suwałki	2.074	2.080	2091
augustowski	842	922	846
sejneński	316	295	345
suwalski	721	682	686
Ogółem	3.953	3.979	3968

2. Legitymacje osoby niepełnosprawnej

Łącznie wydano 1256 legitymacji (wzrost o 670 niż w roku poprzednim), z tego:

- 147 osobom do 16. roku życia (wzrost o 47),
- 1.109 osobom powyżej 16. roku życia (wzrost o 623).

Z dniem 1 sierpnia 2017 r. nastąpiły zmiany przepisów prawa, które dotyczyły wprowadzenia okresu ważności legitymacji – nie dłużej niż 5 lat w przypadku legitymacji dokumentujących niepełnosprawność i nie dłużej niż 10 lat w przypadku legitymacji dokumentujących stopień niepełnosprawności wystawionych osobom, które nie ukończyły 60. roku życia.

Od 1 września 2017 r. wprowadzono nowy wzór legitymacji osoby niepełnosprawnej. Wydatki związane z wystawianiem legitymacji, produkcją blankietów, ich personalizacją i dystrybucją pokrywane są z budżetu państwa. Dla osób z niepełnosprawnością nowe legitymacje są bezpłatne. Koszt wydania duplikatu określono na kwotę 15 zł.

3. Karty parkingowe

Od 1 lipca 2014 r. organem wydającym kartę parkingową jest przewodniczący powiatowego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności właściwy ze względu na miejsce stałego pobytu osoby niepełnosprawnej.

W okresie sprawozdawczym wydano:

- 663 kart parkingowych osobom niepełnosprawnym (*wzrost o 272*),
- 6 kart parkingowych upoważnionym placówkom (*wzrost o 5*).

Za wydanie karty parkingowej pobiera się opłatę w wysokości 21 zł na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 24 czerwca 2014 r. (Dz.U. z 2014 r., poz. 843 ze zm.) w sprawie wysokości opłaty za wydanie karty parkingowej oraz warunków dystrybucji blankietów kart parkingowych.

4. Finansowanie Zespołu

Zadanie zlecone powiatu. Wydatki związane z działalnością Zespołu w 2018 r. wyniosły **785.172,27 zł** (*wzrost o 54.962,10 zł - rozdział 85321*), w całości zostały sfinansowane z budżetu państwa.

IX. REHABILITACJA SPOŁECZNA I ZAWODOWA – ZADANIE POWIATU REALIZOWANE ZE ŚRODKÓW PFRON

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie realizował zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z wyliczonym algorytmem dla Miasta Suwałki przyznano ze środków PFRON kwotę **1.612.140 zł** (*wzrost o 57.925 zł*).

Z budżetu samorządowego wydatkowano kwotę **368.974,39 zł** (*spadek o 2.735,52 zł*), z tego:

- 278.613,49 zł – na przewóz osób niepełnosprawnych,
- 90.360,90zł – na dofinansowanie kosztów funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej w Suwałkach i w Filipowie.

Realizacja zadań w 2018 r. przedstawiała się następująco:

1. Rehabilitacja zawodowa – w okresie sprawozdawczym dofinansowano:

- 1) rozpoczęcie działalności gospodarczej - 1 osobie (usługi elektryczne), na co wydatkowano **30.000 zł**.
- 2) doposażenie 1 stanowiska pracy (windykator – sprzęt biurowy) - **40.000 zł**

Zadanie w zakresie merytorycznej obsługi realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w ramach Porozumienia z 2 kwietnia 2008 r. pomiędzy Powiatem Suwalskim, a Miastem Suwałki.

Obsługę finansową zapewniał Ośrodek.

2. Rehabilitacja społeczna

- 1) dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych – udzielono 198 osobom (*spadek o 85*), w tym 115 osobom dorosłym, 21 dzieciom, 62 opiekunom - na łączną kwotę **228.034 zł**. Dofinansowania odmówiono 70 osobom z powodu ograniczonych środków (7 uczestnikom ŚDS i WTZ, 9 osobom z lekkim stopniem niepełnosprawności, 5 osobom z umiarkowanym, 1 osobie ze znacznym i ich opiekunom oraz 48 osobom korzystającym z dofinansowania w 2017 r.), 23 osoby zrezygnowały z dofinansowania;
- 2) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych – przyznano 36 osobom na łączną kwotę **229.136 zł**, z czego:
 - a) 23 osobom z dysfunkcją narządu ruchu (1 dźwig, 1 schodołaz, 3 podnośniki wannowe przystosowanie łazienek, poszerzenie drzwi, podłogi antypoślizgowe, montaż uchwytów, siedziska prysznicowe, itp.) – 204.656 zł,
 - b) 9 osobom - do likwidacji barier w komunikowaniu się – 19.117 zł (sprzęt komputerowy),
 - c) 4 osobom – do likwidacji barier technicznych (budzik, brama automatyczna, zegarki) – 5.363 zł. Z dofinansowania zrezygnowały 2 osoby. Negatywnie rozpatrzono 23 wnioski.
- 3) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – przyznano 466 osobom na kwotę **447.320,08 zł**, z tego:
 - a) 441 osób do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych – 410.359,80 zł,
 - b) dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego przyznano 25 osobom na kwotę 35.713 zł i 1 stowarzyszeniu na kwotę 1.247,28 zł;
- 4) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych – przyznano 6 stowarzyszeniom działającym na rzecz osób niepełnosprawnych kwotę **56.789,92 zł**, w tym na organizację 10 imprez. W ramach tego zadania z różnych form aktywnego spędzania czasu skorzystało 1.166 osób niepełnosprawnych, w tym 469 dzieci;
- 5) finansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Suwałkach - warsztat prowadzony przez Oddział Okręgowy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Suwałkach, obejmuje opieką rehabilitacyjną 35 osób niepełnosprawnych ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, w tym jedną osobę z powiatu suwalskiego. Zajęcia rehabilitacyjne odbywają się w 7 pracowniach tematycznych (tkacko - krawiecka, technik różnych, gospodarstwa domowego, muzyczno - teatralna, ekologiczno - przyrodnicza, wikliniarsko - ceramiczna). Na działalność WTZ w Suwałkach wydatkowano 645.403,50 zł, z tego:
 - 580.860 zł - środki PFRON,
 - 64.543,50 zł – środki samorządowe.

Ponadto dofinansowywano z budżetu samorządowego stałe uczestnictwo 14 mieszkańców Suwałk w WTZ w Filipowie - 25.817,40 zł. Na mieszkańców Suwałk uczestniczących w tych placówkach wydatkowano łącznie kwotę 671.220,90 zł.

Koszty obsługi zadań – 2,5 % wykorzystanych środków - stanowiły łącznie kwotę – 40.303 zł*

(rozdział 85219).

*kwota wykazana w obsłudze merytorycznej MOPR.

3. Przewóz osób niepełnosprawnych – jako zadanie własne Miasta Suwałki

Miasto Suwałki na realizację zadania przewozu osób niepełnosprawnych w 2018 r. wydatkowało środki w wysokości – 278.613,49 zł (realizacja ze środków budżetu Miasta Suwałki).

W okresie sprawozdawczym przyjęto do realizacji 8.837 zgłoszeń (*o 722 mniej*), w ramach których wykonano 13.815 przewozów i przejechano 3 samochodami 50.657 km.

Przewozy dotyczyły głównie spraw związanych z realizacją obowiązku szkolnego (36 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej). Przejazdy związane z leczeniem i rehabilitacją oraz uczestnictwem osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i kulturalnym, stanowiły 6,52 % ogółu pasażerów.

Część przejazdów realizowano odpłatnie, z tego tytułu opłaty wyniosły 3.762,50 zł.

X. INNE DZIAŁANIA

1. Składki na ubezpieczenie zdrowotne – w 2018 r. dokonywano zgłoszeń i opłacania składek za osoby nie posiadające uprawnień do ubezpieczenia z innego tytułu, a pobierające następujące świadczenia:

- 1) zasiłki stałe – 442 osoby – 188.218,03 zł;
- 2) świadczenia pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy - 246 osób – 240.036,75 zł;
- 3) zasiłek dla opiekuna – 41 osób – 21.009,60 zł;
- 4) realizujące indywidualne programy zatrudnienia socjalnego w ramach Centrum Integracji Społecznej – 39 osób – 9.435,78 zł.

Łącznie wydatkowano kwotę **458.700,16 zł** (*rozdział 85213*).

2. Karta Polaka – stosownie do zmian ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka z dniem 1 stycznia 2017 r. powierzono tut. Ośrodkowi wypłatę świadczenia pieniężnego dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się na terenie m. Suwałki. W 2018 r. na podstawie decyzji Wojewody Podlaskiego dokonano wypłaty 5 rodzinom - 57 świadczeń – w łącznej wysokości **58.820 zł** (*rozdział 85395*) - na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania.

3. Realizacja Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” przyjętego uchwałą nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. (M.P. 2016 r., poz. 1250) na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, działania polegały na:

- 1) **Ustalanie uprawnień i wypłata jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł** - świadczenie skierowane do rodzin z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. W 2018 r. wypłacono 10 świadczeń na kwotę 40.000 zł (*rozdział 85502*). Na obsługę zadania (3%) przeznaczono kwotę 1.237,10 zł (*rozdział 85502*).
- 2) **„Pomoc w domu” w ramach prac społecznie - użytecznych.** Celem jest wsparcie opiekunów osób niepełnosprawnych w realizacji codziennych obowiązków domowych z wyłączeniem opieki nad osobą niepełnosprawną, a jednocześnie aktywizacja osób bezrobotnych w ramach prac społecznie użytecznych. Z pomocy skorzystała 1 rodzina

w wymiarze 50 godzin. Koszt zadania 405 zł (*rozdział 85295*), refundacja z FP -100%.

- 3) **Tworzenie mieszkań chronionych i wspieranych**– zadanie określone art. 53 ustawy o pomocy społecznej. W zakresie rozwoju sieci mieszkań chronionych, zgodnie z działaniem 4.7. Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” pozyskano środki na remont i wyposażenie jednego z dotychczasowych mieszkań chronionych, które zostało przekształcone w mieszkanie wspierane liczące 3 miejsca, przeznaczone dla osób z zaburzeniami psychicznymi o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Koszt przedsięwzięcia 70.000 zł (*rozdział 85220*), w tym 50% pozyskane środki z budżetu państwa.
- 4) **Koordinacja poradnictwo i informacja realizowana w ramach wsparcia asystenta rodziny - od 1 stycznia 2017 r.** w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. (Dz.U. poz.1860) o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” poszerzył się zakres zadań asystenta rodziny, który pełni funkcję koordynacyjno-informacyjną w zakresie kompleksowego wsparcia kobiet w ciąży i ich rodzin. Jest to działanie wspierające o charakterze profilaktycznym lub w zakresie interwencji kryzysowej.

Polega na:

- opracowaniu wspólnie z osobami uprawnionymi katalogu możliwego do uzyskania wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny,

- występowaniu, na podstawie pisemnego upoważnienia i na żądanie osób uprawnionych, w ich imieniu, w celu umożliwienia im skorzystania ze wsparcia.

W 2018 r. opracowano 3 katalogi wsparcia. Koordynacją objęto 2 kobiety w ciąży oraz 1 rodzinę wychowującą 1 dziecko niepełnosprawne. W 4 rodzinach wychowujących 8 dzieci niepełnosprawnych kontynuowana była koordynacja wsparcia na podstawie katalogów zawartych w 2017 r. Są to rodziny wcześniej objęte opieką asystenta z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego z jednocześnie występującym ubóstwem, bezrobociem, alkoholizmem, niepełnosprawnością, przemocą, potrzebą ochrony macierzyństwa, długotrwałą chorobą. Powyższe problemy przyczyniały się m.in. do zaburzeń prawidłowego funkcjonowania.

4. **Świadczenie „Dobry start”** – uchwałą Nr 80 Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. ustanowiony został rządowy program „Dobry start” (M.P. z 2018 r. poz.514). Szczegółowe warunki realizacji ww. programu określiło rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. (Dz. U. poz. 1061). Zgodnie z przepisami rozporządzenia świadczenie przewidziane zostało dla rodziców, opiekunów faktycznych, opiekunów prawnych rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka, dyrektorów placówek opiekuńczo - wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych – raz w roku na dziecko oraz osób uczących się. Świadczenie w kwocie 300 zł – jednorazowo udzielane było w związku z rozpoczęciem roku szkolnego do ukończenia:

- przez dziecko lub osobę uczącą się 20. roku życia,

- przez dziecko lub osobę uczącą się do 24. roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących

się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Na realizację zadania wydatkowano **2.496.639,31 zł** oraz **6.300 zł** wypłacone przez placówkę opiekuńczo wychowawczą (rozdział 85504)

Właściwość	Wnioskodawca	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Kwota świadczeń	Koszty obsługi
Gmina	Rodzice/opiekunowie	5575	7918	2.375.400	79.180,00
Powiat	Rodzina zastępcza	90	135	40.500	1.559,31
	Placówka opiekuńczo-wychowawcza	1	21	6.300	
Razem		5.666	8.074	2.422.200	80.739,31

5. Realizacja programu „Aktywny Samorząd”. Miasto Suwałki przystąpiło do realizacji pilotażowego programu w ramach środków PFRON. Adresatami programu były osoby niepełnosprawne, głównie osoby do 18 r. życia, będące w wieku aktywności zawodowej, aktywne zawodowo pomimo osiągniętego wieku emerytalnego, kontynuujące naukę na poziomie wyższym.

W ramach Programu pozyskano kwotę **142.868 zł**, w tym:

- na realizację Modułu I i II – 134.455 zł,
- na obsługę, promocję i ewaluację programu – 8.413 zł.

Z pozyskanych środków wydatkowano kwotę 97.558 zł, pozostałe 34.155 zł zostanie zrealizowane w 2019 r.

Pomoc realizowano w następujących obszarach:

Moduł I:

- obszar A₁ – zakup i montaż oprzyrządowania do posiadanego samochodu – 2 osoby, na kwotę 8.780 zł,
- obszar B₁ – zakup sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania – dofinansowano 6 osobom, na kwotę 33.037 zł,
- obszar C₂ – utrzymanie sprawności technicznej posiadanego wózka o napędzie elektrycznym – 2 osoby na kwotę 3.486 zł,
- obszar C₃ – zakup protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne tj. protezy co najmniej na trzecim poziomie jakości – 3 osoby na kwotę 47.487 zł,
- obszar D – utrzymanie aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki w przedszkolu dla osoby zależnej – 2 osobom – 1.489 zł.

Moduł II:

- uzyskanie wykształcenia na poziomie wyższym - dofinansowano koszty nauki 12 osobom, zawarto 20 umów na kwotę 37.447 zł.

6. Program Aktywizacji i Integracji realizowano w okresie od 1 października do 30 listopada 2018 r. we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy. Przystępując do realizacji programu tut. Ośrodek dokonał analizy grupy docelowej. W ewidencji świadczeniobiorców pomocy społecznej wystąpiło 176 osób spośród 837 bezrobotnych z ustalonym III profilem. Wstępnie zrekrutowano 15 osób, zaś ostatecznie do programu zakwalifikowano 11 uczestników, z tego:

- 8 osób ukończyło program,
- 1 uczestnik nie przystąpił do programu,

- 1 uczestnika skreślono z uwagi na absencję chorobową uniemożliwiającą udział,
- 1 osoba nie ukończyła programu.

Działania polegały na wykonywaniu prac społecznie użytecznych 2h/dziennie oraz udziale w zajęciach aktywnej integracji 2h/dziennie. Dzięki prowadzonym działaniom z zakresu integracji zawodowej i społecznej uczestnicy mieli szansę na zmianę profilu, a jednocześnie uzyskanie dostępu do instrumentów pracy dla grup szczególnego ryzyka. W efekcie 4 uczestników wystąpiło o zmianę profilu, z tego 3 zostało zakwalifikowanych do podjęcia prac społecznie-użytecznych w 2019 roku.

Na realizację Programu wydatkowano kwotę **5.245,60 zł** (rozdział 85295), w tym środki z Funduszu Pracy – 3.147,36 zł.

- 7. Dodatek energetyczny** – od 1 stycznia 2014 r. Ośrodek jest realizatorem dodatku energetycznego, który przysługuje odbiorcom wrażliwym na mocy ustawy – Prawo energetyczne. W 2018 r. wydano 1.220 decyzji (*o 87 mniej*) przyznających na łączną kwotę **75.548,97 zł** (rozdział 85215), w tym na obsługę zadania 1.481,35 zł. Pomoc uzyskało **600 rodzin** (*spadek o 49*).
- 8. Dodatki mieszkaniowe** – od 1 stycznia 2016 r. Ośrodek przejął realizację zadania własnego gminy polegającego na ustalaniu uprawnień i wypłacie dodatków mieszkaniowych. Z dodatków mieszkaniowych w okresie sprawozdawczym skorzystało 1.403 (*spadek o 183*) gospodarstw domowych, z tego:

Zasoby mieszkaniowe	Liczba gospodarstw domowych	Liczba świadczeń	Kwota
Miasta Suwałki	559	5 261	1.070.889,44
Spółdzielni mieszkaniowych	650	5 924	798.410,31
inne	194	1 826	268.825,87
Razem	1 403	13 011	2.138.125,62

Łącznie na zadanie wydatkowano kwotę **2.439.554,70 zł**, w tym koszty obsługi 301.429,08 zł.

- 9. Realizacja programu Operacyjnego „POMOC ŻYWNOŚCIOWA 2014 - 2020”** współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Program skierowany do grup odbiorców spełniających kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej i których dochód nie przekracza 200 % kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej tj. 1.402 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1.056 zł dla osoby w rodzinie. FEAD polega na dostarczaniu osobom najuboższym pomocy żywnościowej w formie paczki składającej się z 21 produktów (makaron, mleko, mielonka, cukier, olej, itd.). Rolą Ośrodka była kwalifikacja osób spełniających kryteria dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej. W wyniku współpracy z 4 kościołami i 1 organizacją pozarządową zweryfikowano 486 osób (*o 110 mniej*) oraz wydano 160 skierowań umożliwiających uzyskanie pomocy żywnościowej.
- 10. Prace społecznie użyteczne** – Przy współpracy z PUP realizowano uzupełniającą formę wsparcia dla osób długotrwale bezrobotnych, bez prawa do zasiłku, systematycznie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Stanowią one element reintegracji zawodowej osób o najniższym statusie społecznym zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją. Celem tych prac jest aktywizacja zawodowa przygotowująca do wejścia

na otwarty rynek pracy poprzez wdrażanie do systematyczności, punktualności, przestrzegania dyscypliny pracy oraz wyrabiania nawyków pozyskiwania środków na utrzymanie w ramach własnej pracy.

Spośród 30 osób - wstępnie zakwalifikowanych przez pracowników socjalnych - skierowanie do pracy otrzymało 30 osób, z tego:

- 22 osób wykonywało je przez okres, na jaki otrzymały skierowanie,
- 2 osoby podjęły zatrudnienie,
- 1 osoby została skreślona z listy uczestników z uwagi na brak współdziałania w rozwiązywaniu trudnej sytuacji, co spowodowało utratę świadczeń z pomocy społecznej,
- 1 osoba zmarła,
- 2 osoby uzyskały uprawnienia emerytalne,
- 2 osoby nie podjęły prac społecznie - użytecznych.

Na realizację zadania wydatkowano **kwotę 53.479,80 zł** (w rozdziale 85295), z tego refundacja z FP wyniosła – 32.016,98 zł.

10. Pomoc dla kombatantów – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych nie przewidział środków na realizację zadań z zakresu pomocy pieniężnej dla kombatantów i innych osób uprawnionych, wynikającej z art. 19b ust. 1 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego. Kombatanci i inne osoby uprawnione znajdujące się w trudnej sytuacji zwracali się o pomoc pieniężną bezpośrednio do Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych lub za pośrednictwem tut. Ośrodka. W wyniku współpracy z Urzędem ds. Kombatantów przekazywano informację dotyczącą sytuacji rodzinnej, mieszkaniowej i zdrowotnej osób ubiegających się o pomoc.

Pomocą w formie usług opiekuńczych objęto 4 osoby.

11. Program „Nie bądźmy obojętni” realizowany we współpracy z Komendą Miejską Policji w Suwałkach. Polega na monitorowaniu osób samotnych, w podeszłym wieku i niezdolnych do samodzielnego funkcjonowania oraz nadużywających alkoholu. Pracownicy Ośrodka wytypowali 53 środowiska.

12. Akcje społeczne:

- 1) **„Rowery dla niepełnosprawnych”** – uwzględniając potrzeby osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu ruchu Ośrodek w ramach współpracy z Podlaskim Oddziałem Okręgowego Polskiego Czerwonego Krzyża w Białymstoku pozyskał 3 specjalistyczne rowery trzykołowe, które zostały przekazane 3 osobom niepełnosprawnym. (11 września – 2 rowery i 29 listopada – 1 rower).
- 2) **„Zbiórka dla Żaka** – Ośrodek włączył się w kampanię organizowaną przez Polski Czerwony Krzyż Biuro Rejonowe w Suwałkach. Celem akcji było zbiórka środków finansowych i zakup przyborów szkolnych. W dniu 9 października 2018 r. 10 uczniom z rodzin pozostających w zainteresowaniu Ośrodka przekazano wyprawki szkolne.
- 3) We współpracy z SIS „Alternatywa” przy udziale środków PFRON zorganizowano **XXVI Spartakiadę Dzieci i Młodzieży Specjalnej Troski w dniu 6 grudnia 2018 r. na Hali**

OSiR w Suwałkach. W spotkaniu integracyjnym uczestniczyło 465 dzieci i młodzieży do lat 18 roku życia z 18 placówek i szkół z terenu miasta Suwałk;

- 4) „**Szlachetna Paczka**” – Ośrodek we współpracy z Centrum Organizacji Pozarządowych zrekrutował 13 rodzin wymagających pomocy i wsparcia;
- 5) „**Świąteczna paczka dla bezdomnego**” pracownicy Ośrodka włączyli się w akcję organizowaną przez Spółdzielnię Socjalną „Perspektywa” w Suwałkach. i Straż Miejską w Suwałkach W ramach przeprowadzonej zbiórki wśród pracowników mieszkańcom Noclegowni przekazano zakupione artykuły;
- 1) „**Paczki świąteczne**” – w ramach ogólnoswiatowej akcji zorganizowanej przez „Zakon Rycerzy Jana Pawła II” przy Parafii pw. Bł. Anieli Salawy w Suwałkach 14 dzieci z rodzin objętych opieką asystenta rodziny w dniu 20 grudnia 2018 r. otrzymało paczki z odzieżą i słodyczami.

Łącznie Ośrodek w 2018 r. wydatkował kwotę 96.846.943,61 zł, z tego:

- środki zewnętrzne stanowiły – 79.476093,46 zł - 82 %,
- środki z budżetu samorządowego – 19.441.710,68 zł – 18 %,

w tym:

- 1) w dziale 851 – Ochrona zdrowia – 317.756,82 zł;
- 2) w dziale 852 – Pomoc społeczna – 19.441.710,68 zł w tym koszty obsługi PFRON – 43.891,00 zł;
- 3) W dziale 855 – Rodzina – 76.245.483,84 zł;
- 4) w dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 841.992,27 zł;

Ponadto z **funduszu celowego PFRON – 1.748.555,00 zł.**

XI. STRUKTURA WYDATKÓW W LATACH 2017/2018 PRZEDSTAWIA SIĘ NASTĘPUJĄCO

Rozdział/Paragraf	Nazwa	2017	2018
851	Ochrona zdrowia	307.661,12	317.756,82
85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	299.796,12	309.176,82
85195	Pozostała działalność	7.865,00	8.580,00
852	Pomoc społeczna	19.440.576,88	19.441.710,68
85202	Domy pomocy społecznej – Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	1.977.608,39	2.342.097,68
85203	Ośrodki wsparcia	581.849,03	663.795,78
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	75.682,49	26.182,25
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej, w tym zwroty dotacji	470.100,66	460.025,37
85214	Zasilki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, w tym zwroty dotacji z odsetkami	1.474.898,90	1.275.522,46
85215	Dodatek energetyczny w tym zwroty dotacji z odsetkami	80.330,85	75.548,97
	Dodatki mieszkaniowe	2.683.581,83	2.439.554,70
85216	Zasilki stałe, w tym zwroty dotacji z odsetkami	2.363.069,01	2.248.751,85
85219	Ośrodki pomocy społecznej	5.625.382,24	5.644.873,25
852-85219-3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	13.031,27	18.653,72

852-85219-3110	Świadczenia społeczne	0	2.352,12
852-85219-4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	3.830.332,36	3.802.281,00
852-85219-4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	246.667,36	283.026,60
852-85219-4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	671.561,84	689.843,92
852-85219-4120	Składki na Fundusz Pracy	64.675,89	65.264,39
852-85219-4170	Wynagrodzenia bezosobowe	22.209,08	11.290,00
852-85219-4210	Zakup materiałów i wyposażenia	120.063,61	132.258,34
852-85219-4220	Zakup środków żywności	497,05	0
852-85219-4260	Zakup energii	72.579,43	82.610,95
852-85219-4270	Zakup usług remontowych	25.455,04	38.191,30
852-85219-4280	Zakup usług zdrowotnych	1.780,00	1.275,00
852-85219-4300	Zakup usług pozostałych	228.526,71	274.050,03
852-85219-4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	18.866,21	16.938,17
852-85219-4410/4420	Podróże służbowe krajowe i zagraniczne	27.378,49	30.132,03
852-85219-4430	Różne opłaty i składki	3.295,96	2.973,11
852-85219-4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	96.542,38	92.988,68
852-85219-4480	Podatek od nieruchomości	19.624,00	19.624,00
852-85219-4520	Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	7.212,00	9.340,00
852-85219-4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	2.003,81	913,48
852-85219-4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	13.371,11	9.261,53
852-85219-6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	139.708,64	61.604,88
85220	Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	36.755,99	112.379,35
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	2.305.635,69	2.493.848,62
85295	Pozostała działalność w tym zwroty dotacji z odsetkami	65.431,80	59.130,40
85230	Pomoc w zakresie dożywiania	1.700.250,00	1.600.000,00
855	Rodzina	74.018.605,51	76.245.483,84
85501	Świadczenia wychowawcze w tym zwroty dotacji z odsetkami	44.727.827,11	43.595.611,37
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, w tym zwroty dotacji z odsetkami	25.250.562,50	25.747.645,77
85504	Wspieranie rodziny	109.763,85	2.641.703,76
85508	Rodziny zastępcze	2.825.626,34	3.092.339,41
	Dodatek wychowawczy	839.243,85	860.309,66
85510	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	232.597,86	307.873,87
85595	Jednorazowe świadczenia pieniężne z tytułu urodzenia dziecka -Program „Za życiem”	32.984,00	0
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w tym zwroty dotacji z odsetkami	745.210,17	841.992,27
85395	Pozostała działalność - Karta Polaka	15.000,00	56.820,00
85321	Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności	730.210,17	785.172,27
Razem		94.512.053,68	96.846.943,61

Wydatek w rozdziale 85595 nie wystąpił z uwagi na realizację jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka „Za życiem” realizowana była w rozdziale 85502.

Szczegółową informację dotyczącą wykonania wydatków w podziale na poszczególne ich rodzaje (§) zawierać będzie sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Suwałki za 2018 r.

XII. PORÓWNAWCZA STRUKTURA ZATRUDNIENIA W LATACH 2017/2018

Lp.	Stanowisko	w przeliczeniu na pełen etat wg stanu na dzień 31 grudnia	
		2017	2018
1.	Dyrektor	1	1
2.	z-ca Dyrektora	1	1
DZIAŁ FINANSOWO-KSIĘGOWY		10	10
3.	Główna księgowa	1	1
4.	z-ca Głównej księgowej	1	1
5.	Księgowa	6	6
6.	Kasjer	1	1
7.	Starszy inspektor	1	1
DZIAŁ KADR I ADMINISTRACJI		13	13
8.	Kierownik	1	1
9.	Pomoc administracyjna	3	2
10.	Sprzątająca	1	1
11.	Starszy Inspektor	1	1
12.	Inspektor	0	0
13.	Goniec	4	5
14.	Informatyk	2	2
15.	Konserwator-kierowca	1	1
DZIAŁ POMOCY INSTYTUCJONALNEJ		58	57
16.	Kierownik	1	1
17.	Aspirant pracy socjalnej	0	0
18.	Pracownik socjalny	7	7
19.	Starszy inspektor	2	2
20.	Inspektor	0	0
21.	Opiekunki	48	47
DZIAŁ POMOCY KRYZYSOWEJ		6,5	5,5
22.	Kierownik	1	1
23.	Psycholog	1	1
24.	Aspirant pracy socjalnej	1	1
25.	Pracownik socjalny	2	2
26.	Pomoc administracyjna	1	0
27.	Sprzątająca	0,5	0,5
DZIAŁ POMOCY ŚRODOWISKOWEJ		32	32
28.	Kierownik	1	1
29.	Pracownik socjalny	28	28
30.	Asystent rodziny	3	3
DZIAŁ PIECZY ZASTĘPCZEJ		13	13
31.	Kierownik	1	1
32.	Psycholog	1	1
33.	Pedagog	1	1
34.	Pracownik socjalny	2	2
35.	Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej	7	7
36.	Specjalista pracy z rodziną	1	1
DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH		24	24,5
37.	Kierownik	1	1
38.	Starszy inspektor	9	8
39.	Inspektor	0	0
40.	Pomoc administracyjna	14	15,5
DZIAŁ FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO I POMOCY MIESZKANIOWEJ		8	8
41.	Kierownik	1	1
42.	Starszy inspektor	4	4
43.	Pomoc administracyjna	3	3
POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI		5	6

44.	Przewodnicząca	1	1
45.	Sekretarz zespołu	1	1
46.	Inspektor	0	0
47.	Pracownik socjalny	1	1
48.	Pomoc administracyjna	2	3
ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY		8,5	9
49.	Kierownik	1	1
50.	Terapeuta zajęciowy	5,5	6
51.	Psycholog	0,5	0,5
52.	Pedagog	1	1
53.	Pielegniarka	0,5	0,5
54.	Opiekun	0	0
SPECJALISTA DS. POZYSKIWANIA FUNDUSZY I REALIZACJI PROJEKTÓW		0	1
Razem		180	181

Ponadto w ramach zatrudnienia wspieranego ze środków Funduszu Pracy zatrudniono 4 osoby, w tym 2 osoby na staż.

XIII. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ I PIECZY ZASTĘPCZEJ NA 2019 ROK

Na podstawie rozpoznania potrzeb MOPR opracował prognozę potrzeb finansowych związanych z realizacją zadań na 2019 rok, które zostały przedstawione w projekcie budżetu. Ośrodek realizuje zadania w oparciu o środki samorządowe, z dotacji celowej wojewody jak i pozyskuje z budżetu państwa w ramach dostępnych programów.

Stopień zaspokojenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej i pieczy zastępczej przedstawiają poniższe tabele

POMOC SPOŁECZNA

Rozdział 85202 „Domy pomocy społecznej”

Wykonanie w 2018 r. w zł	Przyznane środki na 2019 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
2.342.098	2.264.175	Pokrywanie kosztów pobytu za skierowanych mieszkańców do domów pomocy społecznej na terenie innych powiatów - zadanie własne gminy. Środki nie zabezpieczają potrzeb w zakresie opłat za skierowanych mieszkańców Suwałk. Obecnie Miasto Suwałki ponosi koszty utrzymania za 77 osób, natomiast 6 oczekuje. W I kw. każdego roku dps-y zmieniają koszty utrzymania, w związku z czym potrzeby w tym zakresie szacuje się na kwotę 2.400.000 zł.
7.474.042	7.477.889	Koszty utrzymania Domu Pomocy Społecznej w Suwałkach - zadanie własne powiatu – prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadlokalnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób. Placówka liczy 195 miejsc, w tym 35 osób dotowanych z budżetu wojewody i 160 dotowanych przez gminy kierujące. Miasto Suwałki zobowiązane jest do pokrywania kosztu pobytu 84 osób skierowanych po 1 stycznia 2004 r. Na umieszczenie obecnie oczekuje 6 mieszkańców naszego miasta, którzy zostaną umieszczeni po zwolnieniu się miejsca. W przypadku uwolnienia miejsca dotowanego niezbędne będzie uzupełnienie środkami z budżetu samorządowego. DPS na bieżąco monitoruje potrzeby w zakresie bieżących wydatków.

Rozdział 85203 „Ośrodki wsparcia”

Wykonanie w 2018 r. w zł	Przyznane środki na 2019 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
1.203.079 (633.178-MOPR 569.901- ngo)	1.445.111 (736.050 – MOPR 709.061 – ngo)	Prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi - zadanie zlecone gminie. Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Filipowskiej 20 liczący 35 miejsc prowadzi MOPR Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Wojska Polskiego 9 – liczy 30 miejsc prowadzi ngo „Aktywni tak samo” na zlecenie jst. Przyznane środki pokrywają potrzeby związane z działalnością ośrodków. Koszt 1 uczestnika – 1.752,50 zł miesięcznie. Ośrodki wsparcia są środowiskową formą pomocy półstacjonarnej, służącą utrzymaniu osoby w jej naturalnym środowisku i przeciwdziałaniu instytucjonalizacji
117.492	117.612	Dzienny Dom Pobytu „Kalinka” – w strukturze Domu Pomocy Społecznej „Kalina” uruchomiono ośrodek wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych. Dom liczy 15 miejsc. Przyznane środki zabezpieczają potrzeby związane z działalnością ośrodka.
30.618	52.000	Oplata za pobyt mieszkańców Suwałk w schroniskach dla bezdomnych w ramach zawartych porozumień – Przyznane środki zabezpieczają schronienie.

Rozdział 85214 „Zasilki i pomoc w naturze”

Wykonanie w 2018 r. w zł	Przyznane środki na 2019 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
1.275.317	1.258.800	Zasilki i pomoc w naturze - zadanie własne gminy –przyznane środki głównie przeznaczone są na pomoc o charakterze obligatoryjnym, tzn. zasiłki okresowe (przyznawane w wysokości 50 % różnicy kryterium dochodowego rodziny, a posiadanym dochodem), które zabezpieczane są z dotacji wojewody-636 tys. zł. Obecnie zabezpieczają potrzeby w 83%.W tym stanie Ośrodek będzie monitorował sytuację i sukcesywnie występował o zwiększenie przyznanego budżetu. Pozostała kwota z budżetu samorządowego zabezpieczy realizację Miejskiego Programu Osłonowego w Zakresie Ograniczania Skutków Niedożywienia w Mieście Suwałki na lata 2019 – 2023, sprawianie pochówków oraz zakup odzieży i obuwia dostosowanej do pory roku, zwłaszcza osobom bezdomnym. W ramach wolnych środków (ok. 16 tys. zł miesięcznie) sukcesywnie będą realizowane świadczenia o charakterze fakultatywnym: zasiłki celowe, na zakup opału, leków, itp. środki pozwalają na prowadzenie doraźnych działań osłonowych poprzez przyznawanie zasiłków celowych, np. na zakup leków, opału itp.

Rozdział 85216 „Zasilki stałe”

Wykonanie w 2018 r. w zł	Przyznane środki na 2019 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
2.230.000	1.569.000	Zasilki stałe - zadanie własne gminy dotowane z budżetu wojewody Średniorocznie z zasiłków stałych korzysta ok. 500 osób niepełnosprawnych. W 2018 r. odnotowano wzrost świadczeniobiorców spowodowany orzeczeniami o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności. Przyznane środki zaspokajają potrzeby w 70 %. Na bieżąco we współpracy z PUW prowadzona jest analiza potrzeb, które szacujemy na ok. 731 tys. zł

Rozdział 85219 „Ośrodki pomocy społecznej”

Wykonanie w 2018 r. w zł	Przyznane środki na 2019 r. w zł	Zadanie - stopień zaspokojenia potrzeb
5.644.873,85 w tym: PFRON 43.891 zł	5.509.225	Zdanie własne gminy/powiatu – środki przeznaczone na utrzymanie infrastruktury MOPR oraz obsługę zadań należących do właściwości Ośrodka z zakresu pomocy społecznej, powiatowego centrum pomocy rodzinie, organizatora pieczy zastępczej oraz innych zadań zleconych Ośrodkowi. Przyznany budżet nie zabezpiecza kosztów ochrony mienia oraz nie pozwala na wymianę sprzętu komputerowego, który jest przestarzały i wyposażony w nieobsługiwany system operacyjny (ok. 15 szt.) w kwocie 160 tys. zł.

Rozdział 85220 „Mieszkania chronione”

Wykonanie w 2018 r. w zł	Przyznane środki na 2019 r. w zł	Zadanie - stopień zaspokojenia potrzeb
42.379,35	46.900	Zadanie własne powiatu - zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych usamodzielniającym się wychowankom pieczy zastępczej , którzy osiedlają się na terenie m. Suwałki. Wprowadzone z dniem 1 marca 2018 r. zmiany do ustawy o pomocy społecznej zobowiązują podmioty prowadzące mieszkania do ich przekształcenia w mieszkania treningowe i mieszkania wspierane oraz dostosowania tych mieszkań do wymagań określonych w przepisach wykonawczych w terminie do 1 marca 2019 r. Na terenie miasta funkcjonują 3 mieszkania chronione treningowe o łącznej liczbie miejsc 10 i 1 wspierane o liczbie 3 miejsc. W 2018 r. dostosowano do standardów jedno mieszkanie, na które pozyskano w 50% środki z zewnątrz. Natomiast doposażenia i remontu wymagają mieszkania treningowe. Braki szacuje się na kwotę 100 tys. zł.

Rozdział 85228 „Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze”

Wykonanie w 2018 r. w zł	Przyznane środki na 2019 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
2.225.472	2.243.804	Zadanie własne gminy – zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania . Przyznane środki zabezpieczają potrzeby ok. 230 osób wymagających tej formy pomocy.
268.376	247.000	Zadanie zlecone gminy – zapewnienie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Przyznane środki nie zabezpieczają potrzeb 35 osób wymagających pomocy. Braki szacuje się na 100 tys. zł, o które Ośrodek wystąpi do Wojewody Podlaskiego

Rozdział 85230 „Pomoc w zakresie dożywiania”

Wykonanie w 2018 r. w zł	Przyznane środki na 2019 r. w zł	Zadanie - stopień zaspokojenia potrzeb
1.600.000	1.690.000	Program rządowy na lata 2019 - 2023 „Posiłek w szkole i w domu” realizowany jest poprzez wydawanie gorącego posiłku, w szczególności niepełnosprawnym chorym oraz dzieciom i młodzieży szkolnej. Daje również dyrektorom szkół możliwość obejmowania dzieci wyrażające chęć zjedzenia posiłku do 20% ogółu żywionych dzieci na podstawie decyzji MOPR. Ponadto pomoc realizowana jest w formie dowozu posiłku, pomocy rzeczowej w oraz zasiłków celowych. Ok. 2,5 tys. osób wymaga pomocy w zabezpieczeniu posiłku bądź środków na podstawowe produkty żywnościowe. Potrzeby oszacowano na kwotę 1.800.000 zł w związku z czym niezbędna do zabezpieczenia pozostaje kwota 110 tys.zł.

Rozdział 85295 „Pozostała działalność”

Wykonanie w 2018 r. w zł	Przyznane środki na 2019 r. w zł	Zadanie - stopień zaspokojenia potrzeb
59.130	70.384	Przyznane środki pozwalają na organizację prac społecznie użytecznych, w tym realizację Programu „Za życiem” w zakresie dotyczącym „Pomocy w domu” i Programu PAI.

WSPARCIE RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

Rozdział 85504 „Wspieranie rodziny”

Wykonanie w 2018 r. w zł	Przyznane środki na 2019 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
145.058	162.042	Opieka asystenta rodziny – zadanie własne gminy wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz koordynacja poradnictwa dla kobiet w ciąży i ich rodzin z ustawy „Za życiem”. Pracownik socjalny na podstawie dokonanego rozpoznania w środowisku może kierować wnioskiem do kierownika MOPR o objęcie rodziny naturalnej opieką asystenta rodziny, która przeżywa trudności opiekuńczo wychowawcze. Asystent przydzielany jest również na wniosek sądu. Przyznanie asystenta kobiecie w ciąży lub wychowującej niepełnosprawne dziecko następuje na jej wniosek. Obecnie zatrudnianych jest 3 asystentów, którzy mogą obejmować opieką nie więcej niż 15 rodzin. Przyznane środki pozwalają na utrzymanie dotychczasowego zatrudnienia.

Rozdział 85508 „Piecza zastępcza”

Wykonanie w 2018 r. w zł	Przyznane środki na 2019 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
3.083.649,41	3.372.297	<p>Rodzinna piecza zastępcza - zadanie własne powiatu - ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na samorządy powiatowe obowiązek wypłaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomocy z tytułu kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej, w tym ponoszenie kosztów za dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów oraz przysługujących dodatków, - wynagrodzeń zawodowym rodzinom zastępczym, pomocowym, pomocom przy sprawowaniu opieki i czynnościach gospodarskich oraz kosztów utrzymania lokali - świadczeń z tytułu usamodzielnienia wychowanków opuszczających rodzinne formy pieczy zastępczej, - opieki koordynatora, - świadczeń związanych z wypoczynkiem, remontem, utrzymaniem lokali, itp. <p>Przyznane środki nie zabezpieczają potrzeb na świadczenia, na tworzenie nowych zawodowych rodzin oraz szkolenie zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych. Braki szacuje się w wysokości 50 tys. zł</p>
868.999,66	749.000	<p>Dotatki wychowawcze - zadaniem zlecone powiatom. Od kwietnia 2016 r. rodzinom zastępczym funkcjonującym na terenie m. Suwałk przysługują dodatki wychowawcze w wys. 500 zł miesięcznie na każde dziecko w rodzinnej pieczy zastępczej. Z uwagi na zlecony charakter zadania powiaty nie dokonują między sobą zwrotów związanych z własnością powiatu dla miejsca zamieszkania dziecka przed umieszczeniem po raz pierwszy w pieczy zastępczej. W przypadku braków wojewoda zabezpiecza potrzeby w tym zakresie. Przyznane środki zabezpieczają potrzeby na poziomie 86 %.</p>

Rozdział 85 510 „Placówki opiekuńczo - wychowawcze”

Wykonanie w 2018 r. w zł	Przyznane środki na 2019 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
86.461,36	100.390	Usamodzielnianie wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej - zadanie własne powiatu. Środki zabezpieczają potrzeby na bieżące wypłaty pomocy z tytułu usamodzielnienia, tj. kontynuowanie nauki, jednorazowe świadczenia pieniężne oraz pomoc rzeczową wychowankom opuszczającym placówki opiekuńczo wychowawcze. Do procesu usamodzielnienia planuje się 10 wychowanków.
221.412,51	254.252	Pokrywanie kosztów pobytu dzieci z m. Suwałki w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów – zadanie własne powiatu. W instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało na dzień 31.12.2018 r. 6. dzieci. W tym stanie braki szacuje się na kwotę 20 tys.zł.
1.418.398	1.498.347	Koszty utrzymania placówki opiekuńczo wychowawczej w Suwałkach - zadanie własne powiatu. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, w szczególności przez organizowanie i prowadzenie placówek opiekuńczo - wychowawczych dla dzieci i młodzieży. Placówka liczy 30 miejsc, z tego 10 interwencyjnych oraz 20 socjalizacyjnych. Przyznane środki zaspokajają obecne potrzeby.

Pomocą społeczną objętych było 1828 rodzin liczących 3768 osób. Stosowanie dostępnych instrumentów pracy socjalnej z zakresu aktywizacji zawodowej wpływa na spadek bezrobocia, a tym samym skutkuje zmniejszaniem się wydatków na świadczenia pieniężne.

Z kolei niepełnosprawność i starzenie się społeczeństwa powoduje wzrost wydatków na świadczenia w formie usług opiekuńczych, pomocy w naturze jak i pomoc instytucjonalną, a tym samym wymusza dostosowywanie odpowiednio do potrzeb mieszkańców polityki senioralnej miasta.

W ostatnim czasie priorytetem państwa jest wspieranie rodzin z dziećmi, w tym kobiet w ciąży i wychowujących dzieci niepełnosprawne, poprzez wypłatę świadczeń rodzinnych, świadczeń opiekuńczych, funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych, świadczeń przysługujących z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz pieczy zastępczej.

Ważnym elementem zabezpieczenia społecznego jest Program Rządowy Rodzina 500+, Innym elementem wsparcia rodzin są świadczenia rodzinne skierowane do rodzin o najniższych dochodach.

Niewydolność opiekuńczo-wychowawcza rodzin powoduje konieczność organizowania zastępczych form opieki rodzinnej i umieszczania małoletnich w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo - wychowawczych.

Obecnie zauważa się wzrost liczby dzieci wymagających zapewnienia opieki zastępczej. Wymaga to podejmowania intensywnych działań poszczególnych służb, prowadzenia współpracy oraz wzmoczonego rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej. Rozwój infrastruktury wiąże się także ze wzrostem nakładów finansowych na realizację zadań z zakresu pieczy zastępczej.

Ośrodek jest również realizatorem innych zadań z zakresu polityki społecznej takich jak: orzecznictwo i rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych, realizacja dodatków mieszkaniowych, dodatków energetycznych, wypłaty świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty

Polaka, czy ustalanie uprawnień do świadczeń zdrowotnych dla osób nieubezpieczonych.

Na przestrzeni lat jednoznacznie można stwierdzić, iż nie było roku, w którym Ośrodek nie zostałby obdarzony nowymi zadaniami.

W minionym roku pracownicy Ośrodka przeszli test gotowości wywiązania się z nowego programu „Dobry start”, uporali się z nowymi kryteriami w pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych. Zmierzyli się także, z programem rządowym „Posiłek w szkole i w domu”, który zupełnie nieoczekiwanie zastąpił „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Różnorodność zadań, nadmiernie rozbudowana biurokracja, szczegółowa sprawozdawczość i często presja czasu sprawiają, że pracownicy muszą niejednokrotnie podejmować się nowych wyzwań.

Obsługa merytoryczna i techniczna powierzanych zadań wymaga ciągłego dostosowywania struktury, szkoleń i samokształcenia pracowników, a także zdobywania nowych umiejętności w obsłudze tych zadań.